

ת"פ 7079/09/16 - מדינת ישראל, מע"מ תל-אביב 2 נגד אבי סופיר, אבי סופיר בע"מ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 7079-09-16 מדינת ישראל נ' סופיר ואח'
לפני כבוד השופט שאול אבינור

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד מיכאל פינקלשטיין
מע"מ תל-אביב 2

המאשימה

נגד

1. אבי סופיר
2. אבי סופיר בע"מ
שניהם ע"י ב"כ עו"ד רומח שביט וחיים דבורה

הנאשמים

הכרעת דין

א. רקע כללי:

1. בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום, החל מחודש יולי 2011 ועד לחודש אפריל 2014, היה נאשם 1 (להלן - הנאשם) המנהל הפעיל של נאשמת 2 (להלן - הנאשמת או החברה). הנאשמת היתה חברה פרטית מוגבלת במניות, שנרשמה כעוסק מורשה לעניין הוראות חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן - חוק מע"מ).

2. הנאשמים הואשמו לפניי בכתב האישום (המתקון) בעבירות לפי הוראות חוק מע"מ, בשני אישומים שתמציתם כלהלן:

3. אישום ראשון - קבלת חשבוניות פיקטיביות משלוש חברות שונות וניכוי מס התשומות הכלול בהן:

תמצית העובדות הנטענות:

בתקופה שבין חודש יולי 2011 לבין חודש אוגוסט 2011 קיבלו הנאשמים לידיהם 22 חשבוניות מס פיקטיביות על שם חברת "פרנדיס - סחר ופרויקטים בע"מ" (להלן - חברת פרנדיס), בסך כולל של

4,157,894 ₪, שמס התשומות הגלום בהן הוא בסך של **665,256 ₪**.

• בתקופה שבין חודש יוני 2013 לבין חודש אוקטובר 2013 קיבלו הנאשמים לידיהם 23 חשבוניות מס פיקטיביות על שם חברת "דוד יוסף בנייה ושיפוצים בע"מ" (להלן - חברת דוד יוסף), בסך כולל של **4,600,000 ₪**, שמס התשומות הגלום בהן הוא בסך של **828,000 ₪**.

• בתקופה שבין חודש נובמבר 2013 לבין חודש ינואר 2014, קיבלו הנאשמים לידיהם 13 חשבוניות מס פיקטיביות על שם חברת "פולי זהב בע"מ", (להלן - חברת פולי זהב), בסך כולל של **2,257,000 ₪**, שמס התשומות הגלום בהן הוא בסך כולל של **406,260 ₪**.

• הנאשמים רשמו את החשבוניות הפיקטיביות הנ"ל בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת וניכו את התשומות הגלומות בהן - בסך כולל של **1,899,516 ₪** - בדוחות שהגישו על שם הנאשמת למנהל מע"מ, במטרה להתחמק מתשלום מס.

הוראות החיקוק:

• ניכוי מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום המס, בנסיבות מחמירות - 58 עבירות לפי הוראות סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ.

• הכנה, ניהול או הרשאה לאחר להכין או לנהל פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות כוזבות, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס - עבירה לפי הוראות סעיף 117(ב)(6) לחוק מע"מ.

4. אישום שני - ניכוי מס תשומות בהיעדר מסמכים:

תמצית העובדות הנטענות:

• בתקופה שבין חודש אוקטובר 2011 לבין חודש אפריל 2014 הצהירו הנאשמים בדוחות התקופתיים שהגישו למנהל מע"מ על מס תשומות בסך כולל של **13,927,365 ₪**, בעוד שבפועל עמד מס התשומות על סך כולל של **9,983,455 ₪**.

• הנאשמים דרשו מס תשומות בהיעדר מסמכים בסך כולל של **3,943,910 ₪** והגישו דוחות כוזבים במטרה להתחמק מתשלום מס.

הוראות החיקוק:

• ניכוי מס תשומות בלי שיש לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום המס - עבירה לפי הוראות סעיף 117(ב)(5) לחוק.

ב. השתלשלות ההליכים המשפטיים וגדר המחלוקת בין הצדדים:

5. בתחילת ההליכים המשפטיים בתיק זה התקיימו כמה וכמה דיונים מקדמיים, בפני שני מותבים קודמים. ואולם, בסופו של דבר ומשהצדדים לא הגיעו לכלל הסכמות הועבר התיק לשמיעת הראיות לפני; כאשר בתשובה לאישומים הודיע ב"כ הנאשמים דאז כי הנאשמים כופרים כללית בכתב האישום (ר' בפרוטוקול, עמ' 12 שורה 8).

6. בשמיעת הראיות נגרמו עיכובים רבים, הן בשל מחלוקות שנפלו בין הנאשם לבין הסניגור דאז (שמונה לייצגו מטעם הסניגוריה הציבורית) והן בשל היעדרות הנאשם ממספר דיונים בגין בעיות רפואיות

שונות. עוד יש לציין, כי הסניגור הציבורי ביקש מספר פעמים להשתחרר מן הייצוג, בנסיבות שאותן ציין בבקשותיו אלה, אך נעתרתי לכך רק לאחר התייצבות ב"כ הנוכחיים של הנאשמים, שנטלו לידיהם את הייצוג החל מיום 12.12.17 (ר' ההחלטה בפרוטוקול, עמ' 33).

7. כאמור, התשובה הפורמאלית לאישום ניתנה על-ידי ב"כ הנאשמים הקודם וכללה כפירה כללית גרידא. ואולם, תוך כדי ניהול ההוכחות - לרבות בשלב הסיכומים - הסתבר כי כיום ההגנה אינה חולקת כלל ועיקר על ההיבט החשבוני-טכני של כתב האישום, דהיינו: על הסכומים הנטענים בכתב האישום, כולל החשבוניות מושא האישום הראשון וסכומי התשלומות הנטענים בשני האישומים.

8. יש להדגיש כי ההיבט החשבוני-טכני האמור ממילא מוכח כדבעי בחומרים החשבוניים, לרבות באמצעות החשבוניות שנתפסו במהלך החקירה והוגשו לפניי במהלך המשפט, כך שעמדת ההגנה דהיום היא מתבקשת-ממש. משמעות הדברים היא, עם זאת, שכיום גדר המחלוקת בין הצדדים הוא מצומצם ומתמקד בשאלה האם עמדה המאשימה בנטל המוטל עליה בכל הקשור להוכחת ביצוע העבירות הנטענות בקשר לחשבוניות ולתשלומות, שכשלעצמן אינן שנויות במחלוקת.

9. באופן קונקרטי ובהתייחס לשני האישומים, גדר המחלוקת העובדתית הוא אפוא כלהלן:

באישום הראשון - אין מחלוקת שהחשבוניות הנקובות בעובדות אישום זה אמנם הוצאו לנאשמים ונתקבלו על-ידם. טענות ההגנה הן שמדובר בחשבוניות שנתקבלו בגין עסקאות-אמת וממילא שרישומן בספרי הנאשמת וניכוי התשלומות בגין נעשה כדין.

באישום השני - אין מחלוקת אודות ניכוי התשלומות, כאמור בעובדות אישום זה. טענת ההגנה היא שניכוי התשלומות נעשה כדין, על סמך מסמכים, היינו חשבוניות. את האחריות להעדר המסמכים - וממילא לא-הצגתם בבית המשפט - מבקשת ההגנה לגלגל לפתחם של חוקרי רשות המיסים.

10. בנסיבות אלה ונוכח מיקוד המחלוקת על-ידי ההגנה כאמור לעיל, הילוכה של הכרעת הדין יהא שונה מהרגיל. חלף סקירה כללית של ראיות התביעה וההגנה יתמקד הדיון מיד בפרטי האישומים והסוגיות השנויות במחלוקת לגביהם.

ג. האישום הראשון:

11. באישום הראשון מואשמים הנאשמים בקבלת 58 חשבוניות פיקטיביות משלוש חברות (פרנדיס, דוד יוסף ופולי זהב), רישומן בדוחות הנאשמת וניכוי מס התשלומות הכלול בהן.

(1) חשבוניות חברת פרנדיס:

12. בעובדות האישום הראשון מצוין כי בתקופה שבין חודש יולי 2011 לבין חודש אוגוסט 2011 קיבלו הנאשמים לידיהם 22 חשבוניות מס פיקטיביות על שם חברת פרנדיס, בסך כולל של ₪ 4,157,894, שםס התשלומות הגלום בהן הוא בסך של ₪ 665,256. החשבונית הן אפוא סך כולל של ₪ 4,823,150 וכולן הוגשו לפניי (סומנו ת/33).

13. 22 החשבוניות הנ"ל נושאות שני תאריכים בלבד: (א) 13 חשבוניות נרשמו ביום 31.07.11, על-סך (כולל) של ₪ 2,381,350 כולל מע"מ; ו-(ב) תשע חשבוניות נוספות נרשמו ביום 31.08.11, על-סך

(כולל) של 2,441,800 ₪ כולל מע"מ.

כל חשבוניות חברת פרנדיס חתומות בשם "נסר" בחתימה אחידה, החוזרת על עצמה בכולן, ללא כל פרט מזהה נוסף וגם ללא חותמת החברה. בנוסף, החשבוניות כוללות תיאור מינימלי-לקוני של העבודות שלכאורה בוצעו ("ביצוע עבודות חשמל", "ברזל מקצועי" וכו'), ללא פירוט ממשי של מהותן, המקום בו הן בוצעו וכד', והיבט זה בולט במיוחד על רקע סכומיהן הגבוהים של החשבוניות.

כך, למשל, בחשבונית מס' 543 מיום 31.07.11, בסך של 402,491 ₪ כולל מע"מ, נכתב: "עבור חבילות כבלים + חבילות חוטי חשמל". לחשבונית זו צורפה קבלה מס' 558 מיום 31.07.11, אף היא חתומה בשם "נסר", שבה נרשם "שולם במזומן". כאן יש להעיר, כי במסגרת ת/33 הוגשו גם קבלות שהוצאו בגין חלק מהחשבוניות. כמו כן הוגשו 14 קבלות נוספות, בסכומים של עשרות ומאות אלפי ₪ (ללא חשבוניות), שכולן נושאות תאריכים שונים במהלך חודש אוגוסט 2011 (קבלות מס' 601-614).

14. הבעלים הרשום של חברת פרנדיס היה מר דניאל מדמון, יליד שנת 1987 (ר' המרשם ת/31). הודעתו, שנגבתה ביום 31.08.14, הוגשה בהסכמה חלף עדותו בבית המשפט (ר' בפרוטוקול, עמ' 52 שורה 10 ואילך. ההודעה סומנה ת/22). בהודעה תיאר מדמון את עצמו כמובטל "שנתיים שלוש" ואת פתיחת חברת פרנדיס על שמו כלהלן: **"אדם בשם יעקב שמואל פתח את החברה הזו על שמי בשנת 2011 נראה לי, חוץ מזה הוא פתח עוד 2 חברות על שמי"**. מדמון נשאל מה מספר הטלפון של יעקב שמואל והוסיף: **"אין לי את המספר, הוא כל פעם מחליף טלפונים. מאז שהזמינו אותי לחקירות והבנתי שהבן אדם נוכל ו'עקץ' אותי אני לא בקשר אתו"** (ת/22, שורה 15 ואילך)^[1].

15. מדמון טען שהוא לא ביצע כל פעילות בחברה ושאינו מכיר את הנאשמים או אדם בשם "נסר". לדבריו, יעקב שמואל החזיק את כל מסמכי החברה והבטיח לו שבאמצעות החברה הוא יוכל לקבל את מענק השחרור; וכגרסתו: **"אני הסכמתי שהוא יפתח עליי חברה בגלל שרציתי לקבל את המענק שחרור הצבאי, והוא אמר לי שאני אקבל את המענק והוא יסגור את החברה. יעקב השאיר את חב' פרנדיס פתוחה על שמי ואני לא ידעתי שהחברה פתוחה והוא השתמש בחברה שעל שמי בלי ידיעתי וביצע פעולות בחברה שלא ידעתי שהוא מבצע, אני לא אישרתי לו [לבצע את הפעולות העסקיות בח' פרנדיס. יעקב רימה אותי והבטיח לי שהחברה תפתח רק בשביל שאני אקבל את המענק שחרור ולא בשביל לפעול בחברה. אני לא ביצעתי שום פעילות בחברה]"** (ת/22 שורה 21 ואילך; שורה 57 ואילך).

16. יעקב שמואל אותר ונחקר אף הוא, והודעתו מיום 13.11.14 הוגשה חלף חקירתו הראשית (סומנה ת/23). בהודעתו מסר יעקב שמואל כי הוא אינו עובד מזה כשנתיים ומצוי בהליך שיקום רפואי, כאשר בעבר "עסקתי בתיווך ומסחר בחברות", במשרד עם יועץ מס, שנסגר מאז (ר' ת/23, דף 2 שורה 2 ואילך). בנוגע לחברת פרנדיס סיפר יעקב שמואל שהחברה: **"הוקמה ע"י הנהג שעבד איתי בשם דניאל מדמון. לאחר הקמת החברה, בוצעה העברת המניות לטובת בחור בשם נסר אל דין מרמלה. העורך דין בשם מוחמד אלעוברה מרמלה שגה במילוי טופסי ההעברה ולכן החברה נשארה תחת שמו של מדמון דניאל ללא ידיעתי"** (שם, שורה 33 ואילך).

17. יעקב שמואל לא מסר את פרטי הזיהוי של אותו נסר, וכשנשאל על מס' הטלפון שלו אמר: **"יש לי אותו באחד הטלפונים הישנים ומסרתי אותו למע"מ ירושלים"** (ת/23, דף 3 שורה 6). יעקב שמואל הוסיף כי הוא-עצמו לא ביצע כל פעילות עסקית בפרנדיס, כאשר כל שהרוויח הוא דמי תיווך:

"תקבולים סמליים. כל חברה סכומים של 2,000 עד 5,000 ₪ עבור התינוך" (שם, דף 5 שורה 12 ואילך).

18. בחקירתו הנגדית בבית המשפט סיפר יעקב שמואל כי מספר חודשים לאחר הקמת חברת פרנדיס "מכרתי אותה לבחור בשם נאסר אלדין, תושב רמלה או ירושלים" (בפרוטוקול, עמ' 63 שורה 8 ואילך), הגם שאינו זוכר אם פגש בו. יעקב שמואל הוסיף בעדותו, כי העברת החברה בוצעה על-ידי עו"ד, שהחתיים את שני הצדדים, אך "הבנתי שעה"ד טעה בפרטי הטפסים ורשם החברות לא קלט את רישום החברות והעברתה לנאסר אלדין" (שם, שורה 20 ואילך).

(2) חשבוניות חברת דוד יוסף:

19. בעובדות האישום הראשון מצוין כי בתקופה שבין חודש יוני 2013 לבין חודש אוקטובר 2013 קיבלו הנאשמים לידיהם 23 חשבוניות מס פיקטיביות על שם חברת דוד יוסף, בסך כולל של 4,600,000 ₪, שמס התשומות הגלום בהן הוא בסך של 828,000 ₪. כל החשבוניות האמורות הוגשו לפניי (ר' ת/7, הכולל גם שתי חשבוניות נוספות, מס' 726-727).

20. חשבוניות חברת דוד יוסף הן כולן עוקבות (מספריהן הם 728-750) ונרשמו בהן מועדי הוצאה כלהלן:

- חשבונית אחת (מס' 728) - מיום 30.06.13, על-סך של 210,630 ₪ כולל מע"מ.
- ארבע חשבוניות (מס' 729-732) - מיום 31.07.13, על-סך (כולל) של 1,304,490 ₪ כולל מע"מ.
- ארבע חשבוניות (מס' 733-736) - מיום 30.08.13, על-סך (כולל) של 1,180,000 ₪ כולל מע"מ.
- ארבע חשבוניות (מס' 737-740) - מיום 31.09.13, על-סך (כולל) של 922,760 ₪ כולל מע"מ. לא למותר להעיר, כי מדובר בתאריך שאינו קיים בלוח השנה.
- עשר חשבוניות (מס' 741-750) - מיום 30.10.13, על-סך (כולל) של 1,180,120 ₪ כולל מע"מ.

21. כמו חשבוניות חברת פרנדיס, גם חשבוניות חברת דוד יוסף כוללות פירוט לקוני בלבד של הטובין או השירותים שסופקו, כאשר בנוסף יש בהן צבר של טעויות כתיב חמורות, שאף הן בולטות במיוחד נוכח סכומיהן הגבוהים של החשבוניות.

כך, למשל, בחשבונית מס' 728 נכתב "עבודות תרקתיר" ו"עבודות חצס" (כנראה מתוך כוונה ל"טרקטור" ו"חצץ"), כאשר מדובר בחשבונית על-סך של 210,630 ₪ (כולל מע"מ).

כך גם בחשבונית מס' 744 בה נכתב "הובלות" בלבד, ללא כל פירוט נוסף, כאשר מדובר בחשבונית על-סך של 254,880 ₪ (כולל מע"מ). יש לציין כי על חשבונית זו, כמו על רבות מחשבוניות חברת דוד יוסף, צוין "שולם מזמן".

22. הבעלים של חברת דוד יוסף בתקופה הרלוואנטית היה מר דוד דוד (בנו של מר דוד יוסף), שהסביר כי הוא קבלן שיפוצים, בנייה ואחזקה, באזור הצפון (כתובת החברה היא בעיר טבריה). הודעתו של דוד ברשות המיסים, מיום 28.08.14, הוגשה חלף חקירתו הראשית (ר' בפרוטוקול, עמ' 58 שורה 23. ההודעה סומנה ת/29).

23. דוד הכחיש קשר עסקי או היכרות אחרת עם הנאשם או עם הנאשמת, הסביר שמעולם לא הוציא עמוד 5

חשבוניות לנאשמת והוסיף וטען שחשבוניות אלה הן מזויפות; וכדבריו: **"לא סיפקתי, לא מכרתי, לא קיבלתי כסף, לא עסקתי מול חברת אבי סופי[ר] בע"מ ואני גם לא מכיר את חברת אבי סופיר. אם יש לחב' אבי סופיר חשבוניות ע"ש דוד יוסף, אז החשבוניות האלה מזויפות"** (ר' בהודעה ת/29, שורה 20 ואילך; שורה 60 ואילך).

24. דוד ציין כי בשנת 2013 נודע לו שאדם בשם אברהם זגארי, ממזרח ירושלים, גנב ממנו את החברה באמצעות העברתה במרשם רשם החברות. דוד פנה אפוא ל"עוץ משפטי, שבעקבותיו גם הגיש תלונה במשטרה. לדבריו, הוא פנה באמצעות עורך-דינו לעורכי הדין החתומים על מסמכי העברת הבעלות, אשר **"טענו שאין להם קשר למסמכים האלו והמסמכים מזויפים"** (ת/29, שורה 34 ואילך), ולאחר מכן הצליח להשיב את רישום החברה על שמו. יוטעם, כי טענותיו של דוד גובו במסמכי רשם החברות וכן בהעתיקי התלונה שהגיש למשטרה ופניית בא-כוחו לרשם החברות (ר' בנספחים להודעה ת/29 וכן במזכר המסומן ל"ו בת/35).

25. בחקירתו הנגדית בבית המשפט חזר דוד על גרסתו הנ"ל והבהיר כי הוא אינו מכיר את הנאשמים, כי מעולם לא עבד עמם ואף לא חתם על כל מסמך להעברת מניות החברה (בפרוטוקול, עמ' 58 שורה 31 ואילך). ב"כ הנאשמים הציג בפני דוד **"הסכם קבלן"** מיום 12.05.13 ו**"הסכם לביצוע עבודות חשמל"** מיום 05.05.13, הנחזים להיראות כהסכמים שנחתמו בין הנאשמים לבין פלוני **"גולן כהן"** מחברת דוד יוסף (נ/1 ונ/2). דוד השיב כי אינו מכיר אדם בשם גולן כהן וגם אינו מכיר את ההסכמים הנ"ל (בפרוטוקול, עמ' 59 שורה 9 ואילך). ב"כ הנאשמים הציג בפני דוד את פרוטוקול העברת המניות לזגארי ושאל אותו אם החתימה המופיעה עליו שלו. דוד השיב: **"לא. אני לא עוסק מורשה, אני ח"פ ורשום פה ע"מ, אתה רואה? גם הזיוף לא נכון, פה כתוב ע"מ וזה ח"פ"** (שם, עמ' 60 שורה 6 ואילך).

26. מר אברהם זגארי אותר בשלב החקירה, לאחר מספר ניסיונות (ר' המזכרים הרלוואנטיים בת/35), ונגבתה ממנו הודעה ביום 17.12.14. בתום חקירתו הראשית של זגארי בבית המשפט הוגשה הודעתו זו בהסכמה (ר' בפרוטוקול, עמ' 100 שורה 14. סומנה ת/28). בהודעה הציג עצמו זגארי, יליד שנת 1981, כמי שעובד בבית קפה ברמאללה ובעבר עבד בניקיונות, אחזקה וכדומה (ת/28, שורה 17 ואילך).

27. זגארי נשאל מה הקשר בינו לבין חברת דוד יוסף, ועל כך השיב: **"זאת חברה שרציתי לקנות ואחרי ככה מישהו שאני מכיר אותו בשם עודאי אמר לי שבעלי החברה הם נרקומנים ותיזהר ולא קניתי את החברה"** (ת/28, שורה 32 ואילך). זגארי ציין כי חתם על מסמכים לצורך הרכישה אצל עורך-דין, שאינו זוכר את שמו, והוסיף כי מי שהביא לו את החברה היה **"אחד בשם אבו פואד מחברון"**, שאין לו את מס' הטלפון שלו, אשר **"בא אליי... ולא יכול לקנות חברה ואמר לי שהוא קונה ומשלם על החברה ואני אהיה כמו שותף שלו ואני מקבל 5500 בחודש וזה מה שקרה"** (ת/28, שורה 40 ואילך). עוד טען זגארי, כי מי שביקש למכור את החברה הוא אחד **"ממשפחת טוייל מירושלים"** (שם, שורה 57).

28. עם זאת, זגארי הוסיף וטען בהודעתו כי המכירה והרכישה לא יצאו אל הפועל, החברה לא נרשמה על שמו, הוא לא קיבל כל תמורה במסגרת ההסדר המוצע הנ"ל ו**"בסוף לא התעסקנו ואני קרעתי את הניירות עליהם חתמתי ביד שלי"** (ת/28, שורה 54). זגארי הדגיש כי אינו מכיר את הנאשם או את הנאשמת, מעולם לא ביצע בעבורם עבודות, לא הוציא להם חשבוניות ולמעשה: **"לא**

הוצאתי אף פעם חשבונית לאף אחד - בעצמו או בהרשאה לאחר (ת/28, שורה 68 ואילך; שורה 191 ואילך). משהוטחו בזגארי טענותיו של דוד לגבי גניבת החברה הכחיש זגארי כל מעורבות בכך ואמר: **"אני לא גנבתי את החברה דוד יוסף ולא יודע איך לגנוב את החברה ולא יודע מי זה דוד דוד"** (שם, שורה 95 ואילך; שורה 182 ואילך).

29. בחקירתו הראשית בבית המשפט שינה זגארי את גרסתו בכך שאישר כי חברת דוד יוסף אמנם נרשמה על שמו, וזאת על ידי **"בחור שהיה אחראי עלי שעכשיו הוא בכלא"** ((בפרוטוקול, עמ' 99 שורה 9 ואילך). עם זאת, זגארי המשיך לטעון שלא היה לו כל תפקיד בחברה והוא לא עשה בה דבר. בחקירתו הנגדית נשאל זגארי האם הוא מכיר אדם בשם **"גולן כהן"**, ולכך השיב בשלילה (שם, עמ' 101 שורה 16).

(3) חשבוניות חברת פולי זהב:

30. בעובדות האישום הראשון מצוין כי בתקופה שבין חודש נובמבר 2013 לבין חודש ינואר 2014, קיבלו הנאשמים לידיהם 13 חשבוניות מס פיקטיביות על שם חברת פולי זהב, בסך כולל של 2,257,000 ₪, שמס התשומות הגלום בהן הוא בסך כולל של 406,260 ₪. כל החשבוניות האמורות, חלקן בליווי קבלות, הוגשו לפניי (ר' ת/8, הכולל גם שתי חשבוניות נוספות, מס' 093 ו-191).

31. בחשבוניות חברת פולי זהב, מושא האישום הראשון, נרשמו ארבעה מועדי הוצאה כלהלן:

- שש חשבוניות (מס' 086, 089-090, 098-100) - מיום 29.11.13, על-סך (כולל) של 853,140 ₪ כולל מע"מ.

- חשבונית אחת (מס' 092) - מיום 30.10.13, על-סך של 40,120 ₪ (כולל מע"מ). יוער, כי מדובר במס' חשבונית גבוה יותר אך בחשבונית הנושאת תאריך מוקדם יותר.

- שלוש חשבוניות (מס' 181, 187 ו-190) - מיום 30.12.13, על-סך (כולל) של 975,860 ₪ כולל מע"מ.

- שלוש חשבוניות (מס' 193-195) - מיום 30.01.14, על-סך (כולל) של 794,140 ₪ כולל מע"מ.

32. כמו חשבוניות חברות פרנדיס ודוד יוסף, גם חשבוניות חברת פולי זהב כוללות פירוט לקוני-מינימליסטי בלבד, על אף סכומיהן הגבוהים. כך, למשל, בחשבונית מס' 086 על-סך של 206,500 ₪ כולל מע"מ, נרשם **"עבודות חשמל"**, ובקבלה המצורפת נרשם **"שולם מזמן"**. כך, כדוגמא נוספת, בחשבונית מס' 187 על-סך של 443,680 ₪ כולל מע"מ, נרשם **"עבודות חשמל אתרים שונים + תיקונים חשמל"**.

33. הבעלים הרשומים של חברת פולי זהב היו מר אברהם רוקח ומר יוסף אלחרר, שהודעותיהם ברשות המיסים הוגשו בהסכמה חלף עדויותיהם בבית המשפט (בפרוטוקול, עמ' 52 שורה 10 ואילך). רוקח, יליד שנת 1993, הציג עצמו כמי שעובד בשיפוצים, ובתקופה הרלוואנטית (בשנת 2013) היה עריק מהצבא (ר' בהודעתו מיום 10.09.15, סומנה ת/24). לענייננו מסר רוקח כלהלן: **"אני עבדתי עם אדם ערבי שקורא לעצמו אסי, אבל שמו בערבית הוא עיסאם... אני לא פעלתי בכלל בחברה. עיסאם נתן לי הצעה שאני אפתח חברה על שמי ואני ארוויח יותר כסף ממה שאני יכול לתאר, ככה הוא אמר. אני הסכמתי. מיד לאחר מכן בתקופה זו עצרו אותי כי הייתי עריק**

מהצבא ונכנסתי לכלא לשלושה חודשים. כשהייתי בכלא בא אליי לכלא עורך דין ממוצא ערבי ששמו רמזי שורש. הוא בא להחתים אותי על טופס בשביל למכור את החברה של פולי זהב. הוא אמר לי שאני מוכר לאליאס... (ת/24, שורה 24 ואילך). רוקח נשאל מדוע הסכים לפתוח חברה על שמו מבלי שיהיה פעיל בה, והשיב: "בהתחלה לא ידעתי מה זה לפתוח חברה אז התלהבתי ופתחתי עד שהבנתי שיש את החקירות שבדקות אם עבדתי בחברה או לא" (ת/24, שורה 36 ואילך).

34. רוקח נשאל היכן נמצאים ספרי הנהלת החשבונות של פולי זהב, ענה שמעולם לא ראה אותם (ת/24, שורה 50) וגם לא ידע למסור מידע כלשהו בעניין. רוקח חזר והדגיש כי לא ביצע פעולות כלשהן בחברה ואף לא נתן יפוי כוח לעיסאם או לאדם אחר לבצע בה פעולות בשמו. רוקח שלל כי היו לחברה ספקים או לקוחות ("שום דבר", במילותיו) (שם, שורה 57 ואילך), ציין כי אינו מכיר את הנאשם או את הנאשמת (שם, שורה 90 ואילך), ובהמשך הוסיף ואמר כי לא כתב את חשבונות פולי זהב, מעולם לא ראה אותן ואינו יודע מי כתב אותן (שם, שורה 147 ואילך). עוד יש לציין, כי רוקח נשאל האם הוא חתם על העברת מניותיו בחברת פולי זהב לאלחרר ועל כך השיב: "לא יודע, רמזי בא אליי לכלא, הביא לי טופס לחתום עליו ואמר לי שהחברה שלך תימכר לאליאס. אני לא מכיר יוסף אלחרר ולא שמעתי עליו" (שם, שורה 86 ואילך).

35. באשר לאלחרר, בהודעתו הוא הציג את עצמו כמי שמעולם לא עבד ומתקיים מקצבת נכות (ר' בהודעתו ת/25 מיום 24.09.15, שורה 16 ואילך). אלחרר הציג לחוקר מסמכים שהביא מ"עורך דין רמזי" והסביר: "אלו מסמכים שהעסק הזה פולי זהב הוא על שמי ואני לא ידעתי שאני חותם שהעסק על שמי. והאב אליאס שרשום במסמכים גם כבעל החברה פולי זהב הביא אותי לעורך דין לאחר שקבענו פגישה" (ת/25, שורה 21 ואילך). אלחרר סיפר כי "אליאס נתן לי 300 שקל תמורת החתימה" והוסיף: "אליאס אמר לי שאני חותם ערבות על חברה ואני רק ערב. אני לא ידעתי שהחברה על שמי" (ת/25, שורה 31 ואילך; שורה 61).

36. אלחרר הדגיש כי מלבד חתימה על המסמכים הוא לא עשה דבר בחברת פולי זהב ולא פעל בה, והוסיף וטען שלאחר כחודש וחצי החברה הועברה על שמו של אליאס ללא תמורה (ת/25, שורה 51). מעבר לכך שלא ביצע פעילות כלשהי בחברת פולי זהב ולא נתן לאחר יפוי כוח לכך הוסיף אלחרר והבהיר שאין לו כל הבנה או ידע בחברות: "אני אומר לך אין לי שום ידע בזה ולא ראיתי את החברה הזאת" (ת/25, שורה 85). בנוסף הכחיש אלחרר כל קשר או היכרות עם הנאשם או הנאשמת וטען שאין לו מושג מי הוציא לנאשמת חשבונות וקבלות של חברת פולי זהב (שם, שורה 135 ואילך).

37. החוקרים איתרו את מר עיסאם זיתון וגבו ממנו הודעה (ביום 19.10.15). בבית המשפט נחקר עיסאם בחקירה נגדית, לאחר שהודעתו ברשות המיסים הוגשה חלף חקירתו הראשית (בפרוטוקול, עמ' 57 שורה 4. סומנה ת/26). בהודעתו נשאל עיסאם אודות חשבונות של חברת לשד צנובר (שאינה כלולה בכתב האישום), שעליהן חתם, והסביר כי מסר את החשבונות "לא זוכר למי" וזאת "כדי לקבל כסף לסמים" (ת/26, שורה 38 ואילך).

38. באשר לחברת פולי זהב טען עיסאם כי הוא מכיר אותה אך אין לו קשר אליה, וכשנשאל מי הבעלים של החברה אמר: "מאיפה אני יודע. נאסר צאלח אל דין". כשהחוקר אמר לעיסאם שנאסר אינו הבעלים, הוא הוסיף: "זה מה שאני יודע, שאפרים גרינברג עשה אותו מורשה חתימה" (ת/26, שורה 57 ואילך). עיסאם מסר כי אין לו כל מידע אודות הנהלת החשבונות של חברת פולי זהב וכן שאינו

מכיר לקוחות או ספקים שלה. הוא הכחיש קטגורית כי כתב או מסר חשבוניות של פולי זהב, וכן הכחיש היכרות עם הנאשם או הנאשמת וטען כי אינו יודע מי הוציא וחתם על החשבוניות והקבלות מושא הפרשה דנא (ת/25, שורה 66 ואילך; שורה 121 ואילך). בחקירתו הנגדית בבית המשפט השיב עיסאם בחיוב לשאלה אם אמר בחקירתו ברשות המיסים שנסר צלאח א-דין הוא הבעלים של חברת פולי זהב (בפרוטוקול, עמ' 57 שורה 23 ואילך).

האישום השני:

ד.

39. באישום השני מואשמים הנאשמים בדרישה כוזבת לניכוי מס תשומות, בהיעדר מסמכים, בסך כולל של 3,943,910 ₪, וזאת בתקופה שבין חודש אוקטובר 2011 לבין חודש אפריל 2014. כאמור, ההגנה אינה חולקת על דרישת התשומות האמורה, וגם לא על העובדה שלא הוצגו בבית המשפט מסמכים-אסמכתא לניכוי התשומות. טענת ההגנה היא, עם זאת, כי הדרישה נעשתה כדין, על יסוד מסמכים, דהיינו: על יסוד חשבוניות שהועברו לידיה של מנהלת החשבונות גב' אסתר (אתי) סבח ממשרד רו"ח א. גבאי ושות'. את האחריות לאבדן המסמכים (הנטענים) מבקשת ההגנה לגלגל לפתחם של החוקרים.

(1) עיקר עדותה של גב' אסתר (אתי) סבח:

40. מגב' סבח נגבו ברשות המיסים ארבע הודעות, שהוגשו חלף עדותה הראשית (בפרוטוקול, עמ' 40 שורה 16). בהודעתה הראשונה (מיום 15.10.12, סומנה ת/16) מסרה סבח כי במשך כארבע שנים היא הזינה את חומרי הנהלת החשבונות של הנאשמת, שאותם קיבלה בדרך כלל מאשתו של הנאשם, לודמילה (ר' ת/16, שורה 3 ואילך). סבח נשאלה היכן מצויים חומרי הנהלת החשבונות של הנאשמת ולכך השיבה: **"אצלו, אחרי שאני מזינה את החומר, אשתו באה לקחת את הפנקס לשלם, לפעמים גם הוא בא לקחת ואז כשהם באים לקחת את הפנקס הם לוקחים את החומר שהזנתי"** (ת/16, שורה 9 ואילך). סבח הבהירה כי לא נותרו במשרד חומרי הנהלת חשבונות של הנאשמת וכשנשאלה מדוע נהג הנאשם לקחת את החומרים השיבה: **"אני לא יודעת"** (שם, שורה 19).

41. הודעה נוספת נגבתה מסבח ביום 10.07.14 (סומנה ת/17). היא שבה וחזרה על תיאור התנהלות הנאשמים, דהיינו: העובדה שהנאשם או מי מטעמו היו לוקחים חזרה את כל חומרי הנהלת החשבונות. בבדיקה שערכה במשרד מצאה סבח קלסר של הנאשמת לשנת 2011 ותו לא (ת/17, דף 2 שורה 15 ואילך). סבח עומתה עם טענת הנאשם שלפיה חומרי הנהלת החשבונות של הנאשמת דווקא כן מצויים במשרד, והשיבה: **"אני לא יודעת למה הוא אמר את זה, אין לי אחריות על האמירות שלו"** (שם, שורה 28). לאחר מכן הוסיפה סבח כי בעבר נתפס אצלם חומר נוסף של הנאשמת, במסגרת חקירת מע"מ, תוך שהציגה אב"ת לגבי תפיסת חומרי הנהלת החשבונות מהשנים 2009-2010 (שם, דף 3 שורה 1 ואילך).

42. סבח נשאלה האם היא היתה מגישה את דוחות המע"מ של הנאשמת ולכך השיבה: **"לא, אני מכינה את פנקס הדוחות ואשתו של אבי... מגיעה למשרד שלי, לוקחת את הפנקס ומשלמת בעצמה את הדו"ח למיטב ידיעתי"** (ת/17, דף 2 שורה 22 ואילך). סבח נשאלה עוד, האם היא היתה בודקת חשבוניות של ספקים שנמסרו מטעם הנאשמת ואמרה: **"לא, היה פעם שארז בדק, אני לא מתעסקת בזה"** (ת/17, דף 3 שורה 26).

43. נוכח טענות נוספות מצד הנאשם ואשתו, שלפיהן חומרי הנהלת חשבונות נוספים של הנאשמת מצויים במשרדה של סבח, נגבו מסבח שתי הודעות נוספות (ת/18 מיום 20.08.14 ות/19 מיום 06.08.15). ואולם, סבח עמדה על גרסתה הנ"ל. סבח נשאלה ספציפית היכן מצויות האסמכתאות לדרישות מס התשומות של הנאשמת מחודש אוקטובר 2011 ועד חודש אפריל 2015 והשיבה: **"הכל אצל אבי סופיר"** (ת/19, שורה 17). בהמשך, ובהתייחס לספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת מאוקטובר 2011 ואילך, אמרה סבח: **"אין לנו את הספרים. הכל אצל אבי סופיר שלקח ולא החזיר"** (ת/19, שורה 46).

44. בחקירתה הנגדית בבית המשפט חזרה סבח על גרסתה וכן אישרה כי היא שומרת חוק ולא היתה מבצעת עבירות בעבור הנאשמים (בפרוטוקול, עמ' 40 שורה 30 ואילך). סבח שבה על טענתה שהנאשם או אשתו היו לוקחים את חומרי הנהלת החשבונות של הנאשמת אליהם. ב"כ הנאשמים ציין כי הוא מבין שלעיתים פנו ממשרדה לנאשם לאחר מכן, וביקשו ממנו את החומרים שוב בחזרה, וסבח אמרה: **"לא אני. אולי רואה החשבון"** (שם, עמ' 41 שורה 32).

(2) עיקר עדותו של ר"ח אלי גבאי:

45. ר"ח גבאי הוא בעל המשרד בו עבדה מנהלת החשבונות סבח, שערך בזמנו את ניהול הספרים של הנאשמת; וכדבריו בעדותו הראשית: **"ניהלנו את הספרים של אבי סופיר משך מספר שנים, עד שהחליט לעבור למישהו אחר. באמצע התקופה הזו באו מטעם מס ערך מוסף מבקרים כדי לאתר ספרים שאכין לחברה. מה שהיה ברשותי מסרתי להם. הרוב לא היה ברשותי כי הרוב היה ברשותו של מנהל החברה, מר אבי סופיר"** (בפרוטוקול, עמ' 42 שורה 27 ואילך).

46. ר"ח גבאי סיפר כי כיום אינו מייצג את הנאשמים, שעברו למייצג אחר. לדבריו: **"היו כמה סעיפים בדוח הכספי שלא קיבלתי תשובות מלאות על גורל הסכומים. הוא (הנאשם - ש.א.) תמיד נתן לי תשובות שהוא ניכה שיקים דחויים של לקוחות ותמורתם שילם לספקים, אבל פרטים לא קיבלתי. הוא הבטיח שימסור לי את המסמכים. ואמנם ביום מסוים הביא לי רשימה שלמה של שיקים שנוכו של חלפני שיקים. ואז אמרתי לו שאני לא יכול להגיש דוח, אז הוא אמר לי שהוא עובר למישהו אחר. בבקשה. עבר. היה ידד ונשאר ידד"** (בפרוטוקול, עמ' 43 שורה 20 ואילך).

47. ר"ח גבאי נשאל מה נעשה עם חומר הנהלת החשבונות של הנאשמת לאחר טיפולו וענה: **"הוא (הנאשם - ש.א.) תמיד דאג לקחת אותו בשביל לשמור אותו אצלו בבית. שאלתי אותו למה והוא אמר מה שבטוח בטוח. זה היה שיקול שלו. וככה זה היה"** (בפרוטוקול, עמ' 43 שורה 27 ואילך; עמ' 44 שורה 7). בהמשך הדברים ובהתייחס להיבטי מס התשומות, הוסיף ר"ח גבאי ואמר: **"היו הערות, חלק מהספקים נשארו ביתרת זכות ללא תשלום. והוא טען שהוא שילם להם בשיקים של לקוחות. השאלה שלי למה לא רשמת אותם, והוא אמר לי אני אביא לך ביסוס למה שאני אומר והביא לי רשימה של חברה, לא זוכר את שמה, שמתעסקת בניכוי שיקים... טכנית, הוא לא דאג לרשום כל תשלום לספק כדי לחייב אותו בספרים. הוא סמך כנראה על הזיכרון שלו, שאם הוא מוסר שיקים לספקים, אז הוא גמר את תפקידו, סילק את התשלום. ובדוחות הכספיים שאני הכנתי הערה שלא נוהלו ספרים מלאים ביחס לתשלומים לספקים וכן לתקבולים של לקוחות. הערתי את זה בגוף המאזן"** (שם, עמ' 48 שורה 21 ואילך).

48. באשר לסוגיית ניכוי התשומות אישר ר"ח גבאי, לשאלת ב"כ המאשימה, כי בחקירתו הוא נשאל לגבי רשימות של חשבוניות (בפרוטוקול, עמ' 44 שורה 12 ואילך), אך הוסיף וציין כי לא בדק אותן ואף לא ראה את "**החשבוניות הפיזיות**" (שם, עמ' 45 שורה 10). עוד העיד ר"ח גבאי, כי הנאשמים התנהלו במזומן משום שהבנק סגר בפני הנאשם את הפעילות. לדבריו: "**זה מה שלא מצא חן בעיני כרואה חשבון... עצם תשלום במזומנים ואי רישום התשלום בפנקסים זה מהווה עילה להימנעות מהגשת חוות דעת על הדוח. וככה כתבתי הערה**" (בפרוטוקול, עמ' 48 שורה 30 ואילך).

49. בחקירתו הנגדית של ר"ח גבאי את טענת ב"כ הנאשמים כי בחקירתו ברשות המיסים עבר יחד עם החוקר על האסמכתאות לתשומות, וכדבריו: "**אני לא זוכר קבלות, אבל אני זוכר את הרשימות האלה שהחוקר הראה לי**" (בפרוטוקול, עמ' 49 שורה 16). ר"ח גבאי אישר כי ההתנהלות השוטפת של הנאשמים בנושא הנהלת החשבונות היתה מול סבח (שם, עמ' 50 שורה 9). עם זאת, הוא שלל את טענת ב"כ הנאשמים כי מדבריו בהודעתו עולה שלקראת מאזן סוף שנה הוא דרש לקבל את חומרי הנהלת החשבונות חזרה מהנאשם, כלהלן: "**לא חומרים. הייתי שואל שאלות והייתי צריך לקבל תשובות, אז מהתשובות הייתי מסיק מסקנה. חומרים הוא לא היה צריך להעביר... מה שחסר למאזן הוא היה מביא, אבל אלה היו מסמכים מעטים**" (שם, שורה 19 ואילך).

(3) עיקר עדות מר סאלח סאקאללה:

50. מר סאלח סאקאללה הוא מנהל חשבונות עצמאי במשרדו של ר"ח מוסא מחארב. הודעתו נגבתה במשרדו, ביום 09.08.15, והוגשה חלף חקירתו הראשית (ר' בפרוטוקול, עמ' 37 שורה 11; סומנה ת/15). בהודעתו מסר כי זמן קצר לפני גבייתה, ביום 21.07.15, פנה אליו הנאשם על מנת שיערוך את הדוחות החסרים של הנאשמת. במועד גביית ההודעה ממנו סאקאללה טרם עיין בחומר החשבונאי ("**עדיין לא התחלתי לחטט**" כדבריו; ר' ת/15, שורה 43) ואף אמר, בהתייחס לתחום עיסוקיה של הנאשמת, "**עדיין לא יודע, אבל בעיקר אמר לי הובלות ופסולת ברזל**" (שם, שורה 59).

51. סאקאללה ציין כי הנאשם מסר לו את חומרי הנהלת החשבונות לשנים 2013-2014 בלבד, הגם שביקש ממנו להגיש דו"ח גם לשנת 2012 (ת/15, שורה 23 ואילך). החומר הנ"ל, שכאמור הובא לסאקאללה על-ידי הנאשם, נתפס על-ידי החוקר. סאקאללה הוסיף כי טרם החליט אם בכלל יטפל בתיק של הנאשמת, וכדבריו: "**רק לאחר בדיקה אני אודיע לאבי סופיר מהי עלות הטיפול...**" ובהמשך "**בהתאם לחומר שאבי הביא אני אמור להגיש דוחות מע"מ ומס הכנסה. אבל אני מחכה לניירת ממס הכנסה חולון לגבי שנת 2009. ראיתי שיש לאבי חובות של 7-8 מיליון ₪ ורציתי לדעת אם אני בכלל מטפל בתיק כזה**" (שם, שורה 83 אילך).

52. בחקירה הנגדית בבית המשפט אישר סאקאללה כי מועד גביית הודעתו היה סמוך לאחר פניית הנאשם אליו ועל כן לא ידע כמעט דבר על הנאשמים (בפרוטוקול, עמ' 38 שורה 1 ואילך). עם זאת, כשנשאל אם מאז גביית ההודעה (כאמור, בשנת 2015) כבר הספיק להגיש את הדיווחים של הנאשמת, השיב סאקאללה: "**לא זכור לי אם הגשנו את הדיווחים**" (שם, שורה 4).

53. ב"כ הנאשמים שאל את סאקאללה לגבי הרישום - בדו"ח האב"ת מהתפיסה במשרדו (ת/6) - אודות 7 מסמכים שנתפסו ב"תפזורת". סאקאללה השיב:

מה שזכור לי שאבי בזמנו כשהגיע אליי הגיע עם שקית, ובתוך השקית תיקים וניירת בשביל להגיש לו מאזנים חסרים, לעשות לו הנהלת חשבונות ולהגיש לו את המאזנים החסרים. בזמנו לא זכור לי איזה תיקים קיבלתי, מה שזכור לי גם לפי העדות שקראתי שצריך להגיש מאזנים עבור שנת 2012 ואילך, אבל בכדי להכין הנהלת חשבונות עם התאמה אז ביקשנו ממנו את החומר אפילו של מאזנים קודמים, בכדי לתקן אתו יתרות פתיחה ויתרות סגירה. מדובר בתקופה של 10 ימים, של שבועיים, אני הסתכלתי על התיקים אבל לא ממש חיטטתי בכל תיק לאן הוא שייך ולאיוזו שנה, אבל כן קיבלתי ממנו חומר (בפרוטוקול, עמ' 38 שורה 18 ואילך).

(4) עיקר עדותו של ר"ח מוסא מחראב:

54. הודעתו של ר"ח מחארב, מיום 09.08.15, הוגשה חלף עדותו בבית המשפט, ללא חקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 36 שורה 22 ואילך; סומנה ת/21). ר"ח מחארב, כמו סאקאללה, הסביר כי הנאשם הגיע למשרדיהם רק כשבועיים לפני כן, ועל כן טרם למד פרטים ממשיים כלשהם אודות הנאשמת ועסקיה, ואף טרם קיבל את כל החומר החשבונאי הנדרש (ת/21, שורה 22 ואילך). ר"ח מחארב ציין כי, למיטב ידיעתו, הנאשמת אינה פעילה והנאשם פנה אליו על מנת להגיש את דוחותיה החסרים (שם, שורה 50 ואילך).

ה. עיקר ראיות התביעה הנוספות:

(1) עיקר עדויות החוקרים:

55. מטעם המאשימה העידו בבית המשפט החוקר ערן אטל (החוקר הראשי, שביצע את עיקר פעולות החקירה בתיק, לרבות גביית שלוש מתוך ארבע הודעות מהנאשם) וכן החוקר איגור איבריגמוב (שגבה את הודעת הנאשם הראשונה, ת/1).

56. בנסיבות אלה, וכאשר כל הודעות הנאשם הוגשו בהסכמה, עדותו של החוקר איבריגמוב בבית המשפט היתה מטבע הדברים קצרה. לתוכן ההודעה שגבה - כמו יתר הודעות הנאשם - נתייחס בהמשך הדברים (ר' בפסקה 65 שלהלן ואילך). כאן רק נציין, כי בחקירתו הנגדית של החוקר איבריגמוב הלן ב"כ הנאשמים על כך שהחוקר לא אמר לנאשם את שמו של הבעלים הרשום של חברת פרנדיס (יצוין כאן שהנאשם לא ידע למסור לחוקר פרטים כלשהם אודות האדם מחברת פרנדיס, שמולו לטענתו עבד, למעט העובדה ש"הוא היה ערבי" - ר' ת/1, שורה 42). החוקר איבריגמוב השיב:

אני מצפה מבן אדם שעושה עסקאות במיליונים או במאות אלפים שידע על שאלה כזאת לפחות להגיד, ואם הוא לא זוכר את השם - שייתן לי פרטים, שם, טלפון, כתובת. אני לא צריך להטריח את כל העולם ואֶשְׁתּוּ, זה מקשה על החקירה, זה מטריח אנשים תמימים. כשאני לא זוכר, אני נותן פרטים אחרים שיכולים לעזור; אם אני לא זוכר, אני אומר נגיד שאבדוק בטלפון. זה לא מבחן ידע (בפרוטוקול, עמ' 55 שורה 12 ואילך).

57. באשר לעדותו בבית המשפט של החוקר אטל - כאמור החוקר הראשי בתיק - בחקירתו הראשית הוא תיאר את פעולות החקירה שביצע בפרשה ואת הממצאים שגילה. החוקר אטל תיאר את דרך התנהלותו בחקירת הנאשם, לרבות במתן הסבר אודות זכות הנאשם להיוועץ עם עורך-דין (בפרוטוקול,

עמ' 18 שורה 16 ואילך). החוקר אטל הדגיש כי כל המסמכים הקיימים בתיק נתפסו על-ידי החוקרים, כאשר מהנאשם עצמו לא קיבלו החוקרים מאומה; וכדבריו: **"במהלך כל החקירות של הנאשם, כל הזמן ביקשנו ממנו שיציג בפנינו את חומרי הנהלת החשבונות של חברת אבי סופיר. עד עכשיו הוא לא עשה את זה. זאת אומרת, מה שתפסנו בעצמנו תפסנו אבל פיזית חומרים לא קיבלנו מהנאשם"** (שם, עמ' 18 שורה 29 ואילך. ר' גם בעדותו המפורטת של החוקר אטל אודות החומרים שנתפסו, שם, בעמ' 21-24).

58. החוקר אטל ציין כי מסקנתו היתה שקיימות חשבוניות פיקטיביות וניכוי תשומות בהעדר מסמכים. בהקשר אחרון זה התייחס החוקר אטל לדף העבודה (טבלה של דרישת תשומות בהיעדר מסמכים, מושא האישום השני), שאותו הציג לנאשם במסגרת הודעתו ת/4; וכדבריו: **"מי שערך את הטבלה זה אני. השוויתי את החומרים שלא נמצאים פיזית אצלנו בידיים מבחינת התשומות ולפי הסכומים שמופיעים במחשב, בתשומות שנדרשו על-ידי החברה (הנאשמת - ש.א.) רשמתי את הסכומים שבעצם חסרים לי מסמכים, זאת אומרת שאני לא יכול לראות את המסמכים לגבי ניכוי התשומות האלה"** (בפרוטוקול, עמ' 20 שורה 3 ואילך). החוקר אטל ציין, כי סכום התשומות שנדרשו ללא מסמכים הוא בסך כולל של 3,943,910 ₪ (ר' גם בדף העבודה, נספח 50 לת/4).

59. החוקר אטל הבהיר כי בהקשר לחשבוניות, שבהן חשד כפיקטיביות, הוא שאל את הנאשם את כל השאלות הנדרשות לגבי פרטי החברה שנתנה לכאורה את החשבוניות לנאשמת, לגבי מנהליה ולגבי אנשי הקשר שמולם התנהל הנאשם. ואולם, כך לדבריו, **"הנאשם לא נתן לי שום תשובה קונקרטית. הוא נתן תשובות כמו 'לא זוכר, זה היה מזמן'. בקיצור, הוא לא ידע לתת תשובות לגבי חשבוניות שקיבל במיליונים"** (בפרוטוקול, עמ' 20 שורה 18 ואילך).

60. חקירתו הנגדית של החוקר אטל נערכה כבר על-ידי ב"כ דהיום. החקירה היתה נמרצת ומקיפה, תוך ניסיון להצביע על מחדלי חקירה ופגמי חקירה שונים, אך החוקר אטל השיב באופן ענייני ועמד על גרסתו. ב"כ הנאשמים הטיח בחוקר, כי הגם שנחקרו חשדות לגבי חשבוניות פיקטיביות רבות, בסופו של דבר כתב האישום הוגש באופן מצומצם יחסית. לכך השיב החוקר אטל: **"אבי סופיר העלים את הספרים במשך כל התקופה שחקרנו אותו ולכן בגלל שאין לנו את החשבוניות פיזית היה קשה לנו לחקור לעומק את הנושא הזה זה לא אומר שהחשבוניות האחרות הן לא פיקטיביות"** (בפרוטוקול, עמ' 64 שורה 26 ואילך).

61. החוקר אטל נשאל כיצד ערך את החקירה בשאלה האם אמנם בוצעה עבודה על-ידי החברות שהוציאו את החשבוניות, ולכך השיב: **"אתה שואל שאלה שאתה רוצה שאפרוט בפניך את פעולות החקירה? יש לך את העדויות. שאלנו את הנאשם לגבי היכן התבצעו העבודות מי היה אתו בקשר, היכן התבצעו העבודות, מי הבעלים של החברה. הוא בחר לשמור על זכות השתיקה ולא לענות. פשוט לא הגיב בחקירה. אין לי שום תשובה לגבי הספקים שלו..."** (בפרוטוקול, עמ' 65 שורה 20 ואילך). בהמשך, כשנשאל באופן כללי יותר, הוסיף: **"יש פעולות שחוקרים את החשוד ואת החברה הפיקטיבית מנגד. ועושים פעולות נוספות, כל מקרה לגופו, אם במקרה של אבי יש חברות שאין להן משרדים ולא אמא ואבא, אז לא אצטרך לחקור את המשרד כי אין משרד. אז במקרה זה מ[ת]ייתר. לאתר לפעמים את בעל החברה לפעמים לא קל, במקרה של אבי ס[ו]פיר לאתר את הספקים שלו זה לא קל כי מדובר [ב]ספקים פיקטיביים"** (שם, עמ' 66 שורה 27 ואילך).

62. החוקר אטל דחה את טענות ב"כ הנאשמים שלפיהן לא נעשו מאמצים לאתר את הבעלים של החברות מושא האישום הראשון. בהקשר לחברת פרנדיס טען ב"כ הנאשמים שהיה על החוקר אטל לאתר את נסר. לכך השיב החוקר שנעשו ניסיונות לאתר את נסר צלאח א-דין, אך בהקשר לחברה אחרת שבה הלה מופיע במרשם רשם החברות (מדובר בחברת עודד גרופ, שלא נכללה בכתב האישום. ר' בפרוטוקול, עמ' 77 שורה 31 ואילך; עמ' 79 שורה 19 ואילך. באשר לניסיונות האיתור עצמם ר' מזכר החוקר בת/35 (מסמך 22)). ב"כ הנאשמים תהה מדוע לא נעשה האיתור בהקשר של חברת פרנדיס, נוכח העובדה שהנאשם טען שהשם נסר אל דין מוכר לו והחוקר אטל השיב: **"בגלל שהוא מוכר לו השם הנ"ל - ר' בפסקה 67 שלהלן).**

63. ב"כ הנאשמים טען כי היה על החוקר אטל לנסות לאתר את אליאס והאב בהקשר לחברת פולי זהב, הגם שהוא לא נרשם כבעלי החברה. החוקר השיב כי לפי זיכרוננו היו ניסיונות לאתר את אליאס, שלא צלחו, משום שאמו מסרה שהוא **"ישן ברחוב מוכר ברזל ונרקומן"** (בפרוטוקול, עמ' 86 שורה 20). בתשובה לשאלות חוזרות אודות אי עריכת חקירות מספקות (לשיטת ההגנה) לגבי הבעלים של חברת פולי זהב, השיב החוקר אטל כי גם לאחר וגם רוקח נרשמו כבעלים אך שניהם אמרו שאין להם מושג לגבי החשבוניות (שם, עמ' 85 שורה 1 ואילך). לשאלות נוספות בעניין חברה זו הוסיף עוד החוקר אטל: **"אני אומר לך שהחברה הזאת לא עושה שום דבר אחרת היו בעלים היו משרדים היו עובדים. בינתיים מצאנו רק קופים בחברה הזאת... רק רוחות רפאים"** (שם, עמ' 86 שורה 11 ואילך).

64. ב"כ הנאשמים הציג בפני החוקר אטל, בהקשר לחברת דוד יוסף, את המסמכים שהגיש בעניין **"גולן כהן"**, שלכאורה הוסמך מטעם החברה וחתם על שני הסכמים עם הנאשמים (נ/1 ונ/2). החוקר אטל השיב, בהגנותו, כי הגם שביצע חקירות שונות לגבי חברת דוד יוסף (בפרוטוקול, עמ' 92 שורה 27 ואילך) **"כנראה שפספסתי את זה. אז כנראה שזה נעלם מעיני"** (שם, עמ' 93 שורה 11). עם זאת, כשנתבקש להתייחס למסמכים לגופם, ציין החוקר אטל כי מדובר ב"ת.ז. מטושטשת של כהן גולן. זה נתונים שניתן להדפיס מהאינטרנט" (שם, שורה 24) והדגיש כי יש לבחון מתי נתפסו חומרים אלה, כאשר ב"כ הנאשמים לא ידע לומר מהיכן בחומרי החקירה נלקחו המסמכים (שם, עמ' 94 שורה 1 ואילך).

(2) עיקר הודעות הנאשם:

65. מהנאשם נגבו, כאמור, ארבע הודעות, הראשונה על-ידי החוקר איבריגימוב והיתר על-ידי החוקר אטל. בהודעתו הראשונה (מיום 14.10.12, סומנה ת/1), סיפר הנאשם כי הנאשמת עוסקת, בשלוש השנים האחרונות, **"בפסולת ברזל, קצת בבניין, קצת שיפוצים... זה בניה, מי שרוצה טיח ומי שרוצה קצת לבנות, קצת לחפור בטרקטור"** (ת/1, שורה 12 ואילך). הנאשם נשאל מהיכן הוא מנהל את עבודת הנאשמת, ועל כך ענה: **"מהאוטו שלי, יש לי תיק באו[ט] והכל מנוהל משם, מי שרוצה פונה אלי ואני מביא קבלני משנה"** (ת/1, שורה 16 ואילך). הנאשם נשאל מי הם קבלני המשנה הגדולים והעיקריים שלו, והשיב: **"כל פעם מישהו אחר, אין לי מישהו אחד ספציפי, אני עובד עם כמה אנשים, לא זוכר את השמות"** (שם, שורה 22 ואילך).

66. הנאשם נשאל על חשבוניות של עודד גרופ והשיב שאינו זוכר מי היה איש הקשר שלו שם, ו"לא עמוד 14

זוכר מתי ואיפה ובאיזה היקף עבדתי מולם (ת/1, שורה 34). הנאשם נשאל אם מוכר לו ספק בשם פרנדיס ואמר: **"הוא עבד איתי בבנין, הוא עשה לי הרבה עבודות טיח וריצוף"**. הנאשם נשאל מי היה איש הקשר ומי נתן לו את החשבוניות והשיב: **"אני זוכר אות[ו], אבל לא עולה לי"** (שם, שורה 38). לשאלות אילו עבודות בוצעו, היכן בוצעו ועל-ידי מי הוסיף הנאשם: **"הוא עשה לי עבודות בנין, עבדתי איתו ברחובות במזכרת בתיה, בכמה אתרי בנין, בראשון באשדוד. גם כן לא הרבה זמן. הוא היה ערבי"** (ת/1, שורה 41 ואילך).

67. הנאשם נשאל לגבי חברות נוספות, אך גם בעניין לא מסר פרטים ממשיים כלשהם. החוקר איבריגמוב הטיח בנאשם שמדובר בספקים שלגביהם דיווחו הנאשמים על עבודות בהיקפים של עשרות מיליוני ₪, כך שלא סביר שאינו זוכר את פרטיהם, והנאשם השיב: **"אני גרוע בשמות, אם תביא לי את האנשים אני יכול לזהות אותם"** (ת/1, שורה 78). הנאשם נשאל לגבי שלושה שמות, אם הם מוכרים לו. לשאלת החוקר **"האם מוכר לך צלח נסר אלדין"** השיב הנאשם: **"מוכר לי השם הזה"** (שם, שורה 82), הגם שלא הוסיף נתונים כלשהם לגבי פרטיו של אותו אדם או פרטי היכרותו עמו. עוד יש לציין, כי כשנשאל הנאשם היכן נמצאים ספרי הנהלת החשבונות לשנים 2010-2012, הוא ענה: **"אצל אלי גבאי הרו"ח שלי... הכל מתנהל אצלו"** (ת/1, שורה 69).

68. הודעתו השנייה של הנאשם נגבתה בעת שהיה נתון במאסר, ביום 26.08.14 (סומנה ת/2). מיד בתחילת החקירה סירב הנאשם לחתום על האזהרה (ולאחר מכן גם על ההודעה) והודיע: **"אני מתכוון לשתוק"** (ת/2, דף 2 שורה 7). החוקר אטל הטיח בנאשם את טענות גב' סבח על נוהגו לקחת את חומר הנהלת החשבונות בחזרה ממשרדה, אך הנאשם לא הגיב לכך (שם, שורה 26). כשהחוקר הודיע לנאשם שהסתרת ספרי הנהלת חשבונות עשויה להוות עבירה, הנאשם אמר: **"שאני אשתחרר מפה אני אציג לך את כל הספרים. אם יש דברים שאני לא רוצה להראות לך, זה לא עומד בקרטונים ברחוב"** (שם, שורה 34 ואילך), והוסיף כי יוכל למסור את חומרי הנהלת החשבונות לשנת 2011, אך **"לא מפה"**.

69. הנאשם שב לשתיקתו ולא הגיב לשאלות רבות שנשאל. כשהוצגו לנאשם מסמכים שונים שתפסו החוקרים, הוא שב וטען כי ישיב לשאלות לכשישתחרר (ר' למשל תשובתו: **"לא פה, שאני אשתחרר אני אסביר. אני לא רואה בלי משקפי ראיה ואני לא נמצא פה בנופש אז אל תצפה ממני שאני אענה לך על דברים"**, ת/2, דף 4 שורה 25 ואילך). יש להדגיש, כי הנאשם סירב להשיב גם כשהוצגו לפניו מסמכי חשבונאיים רבים (כרטסות, חשבוניות וקבלות), הן של שלוש החברות מושא האישום הראשון והן של חברות נוספות (ר' במיוחד שם, דף 5 שורה 16 ואילך). הנאשם נשאל מי היו הספקים והלקוחות של הנאשמת, אך נמנע מלהגיב (ת/2, דף 4 שורה 1 ואילך), וכך היה גם כשנשאל ספציפית מי היו אנשי הקשר שלו בחברת דוד יוסף ובחברות נוספות (שם, דף 5 שורה 33 ואילך). באשר לשאלה מי ניהל את הנאשמת בעת שהותו בכלא אמר הנאשם: **"אף אחד לא מנהל את החברה בגלל זה לא מגישים דוחות"** (שם, דף 6 שורה 27).

70. הודעתו השלישית של הנאשם נגבתה אף היא בעת שהיה נתון במאסר, ביום 10.12.14 (סומנה ת/3). גם בהודעה זו - כמו בהודעה השנייה (ת/2) - לא שיתף הנאשם פעולה, אפילו לא בחתימה על האזהרה וההודעה, ולא הגיב למרבית השאלות שנשאל, גם כשהוצגו לפניו מסמכים ואסמכתאות. בתחילת החקירה טען הנאשם שאינו חש בטוב ונלקח למרפאה, אך באישור רופא הושב לחקירה (ת/3, שורה 11 ואילך. ר' גם מזכר החוקר בת/35 (מסמך 23)). החוקר אטל שוב עימת את הנאשם עם

גרסתה של סבח (כמו גם של ר"ח גבאי), שלפיה הוא לקח אליו בחזרה את כל חומרי הנהלת החשבונות. בשלב מסוים, במענה לשאלה היכן נמצאים חומרי הנהלת החשבונות אמר הנאשם: "**באחד המחסנים**", בבית של חברים במושב ליד לוד, אך לא סיפק פרטים ממשיים למעט אזכור השם "**ויטו**" (ת/3, שורה 43 ואילך; שורה 315 ואילך). הנאשם סירב לבקשת החוקר למסור את החומרים, באומרו: "**יש גם דברים אישיים, אני לא יכול להראות לך אותם. זה לא רק הנהלת חשבונות שם**" (שם, שורה 45 ואילך).

71. הנאשם נשאל שאלות רבות בהתייחס לחשבונות המס שהוצאו לנאשמת ובנוגע לאופן העבודה מול הספקים והתשלום להם, אך לרובן ככולן לא הגיב. לקראת סיום החקירה הטיח החוקר אתל בנאשם שאין זה סביר כי בעלי החברות שחקר אינם מכירים אותו ולכן המסקנה היא שהנאשם "**מקזז חשבונות מס פיקטיביות**". הנאשם לא הגיב, אך לאחר מכן אמר: "**אני לא נמצא במקום הנכון ובזמן הנכון לענות על דברים שקרו לפני 5 שנים. כמו כן, אתה היית אצלי בבית לקחת הסכמי עבודה ומסמכים עם רוב הספקים האלה והיו שם צילומי תעודת זהות וכל הפרטים האישיים עליהם**", וכן הוסיף שהוא עצמו לא יכול לזכור מה אירע לפני חמש שנים (ת/3, שורה 299 ואילך). כשנשאל הנאשם אם הוא מוכן למסור את חומרי הנהלת החשבונות החסרים הוא השיב: "**לא כרגע**" (ת/3, שורה 321), ובהמשך הוסיף: "**אני לא נמצא בבית מלון. כשאני אשתחרר אני אביא את החומר ותראה מה שאתה רוצה**" (שם, שורה 329 ואילך).

72. הודעתו הרביעית של הנאשם נגבתה ביום 18.04.16 (סומנה ת/4), למעלה משנה לאחר שחרורו מהכלא. על אף אמרתיו בהודעותיו הנ"ל, שלפיהן לאחר שהוא ישתחרר הוא ימציא לחוקרים את חומרי הנהלת החשבונות החסרים של הנאשמת, אמר הנאשם: "**אין לי כלום. לקחתם הכל, אם זה מאלי גבאי ואם זה מאצלי בבית באיכרים בחולון. מה שנשאר לקחתם מרואה החשבון**" (צ"ל מנהל החשבונות - ש.א.) **סלאח** (סאקאללה - ש.א.)" (ת/4, שורה 19 ואילך). כשנשאל הנאשם האם הוא יכול לבדוק אם יש אצלו חומר נוסף, הוא השיב: "**אין לי איפה לבדוק. אנסה לשחזר, אולי העברתי כמה קרטונים**" (שם, שורה 30).

73. החוקר אטל שאל את הנאשם, באופן ספציפי, מדוע הוא לא התייצב עד לאותו המועד עם חומרי הנהלת החשבונות, והלה השיב: "**...אני רציתי להעביר את חומר הנהלת החשבונות לאחר שהשתחררתי מהכלא למנהל החשבונות החדש סלאח שידווח על הנהלת החשבונות... רצינו קודם לדווח ואחר כך להעביר את החומר אליכם שתעשה את הבדיקה, כמו שאתה אומר**" (ת/4, שורה 34 ואילך). הנאשם אף טען, בהמשך הדברים, כי ידע שלאחר הדיווח יוכלו החוקרים להגיע למייצג החדש ולתפוס שם בעצמם את החומרים (שם, שורה 57).

74. החוקר אטל הציג בפני הנאשם את דף העבודה, שאותו ערך בעניין דרישת התשומות בהיעדר מסמכים מושא האישום השני. הנאשם השיב: "**אני מאשר בחתימת ידי שראיתי מסמך זה והוא הוצג בפניי. אני אמרתי שאני אבדוק איפה החומר, אני יודע שהעברתי את החומר מרואה חשבון גבאי למחסן ומהמחסן לסלאח בלוד. אם תהיה לי פיסת נייר נוספת אני אעביר אותה**" (ת/4, שורה 151 ואילך).

75. החוקר אטל עבר לשאלות אודות חברת דוד יוסף. כשנשאל האם הוא מכיר חברה זו, אמר הנאשם: "**מוכר לי, אבל לא זוכר מול מי עבדתי**" (ת/4, שורה 155). לשאלות ספציפיות - מה חברת דוד יוסף ביצעה בעבור הנאשמים, היכן ומי היה איש הקשר עמה - השיב הנאשם שאינו זוכר ולא מסר

פרט מזהה ממשי כלשהו, תוך שטען שחלף זמן ואף אמר שאינו יודע מי היו מנהלי העבודה בחברה (שם, שורה 180 ואילך). הנאשם טען כי שילם לחברת דוד יוסף "חלק במזומן וחלק בשיקים עד שהחשבון נהיה מוגבל" (ת/4, שורה 193) ולשאלה למי שילם ענה: "מי שהיה באתר, מי שעבד. הוא היה בא עם צילום תעודת זהות והיה כותב בכתב ידו איזה סכום הוא קיבל" (שם, שורה 197 ואילך).

76. החוקר הציג בפני הנאשם את חשבוניות חברת דוד יוסף ושאל אותו ממי קיבל אותן, אך הנאשם השיב שאינו זוכר והוסיף שהיו מסמכים נוספים הכוללים "הסכמי עבודה, צילומי תעודות זהות" (ת/4, שורה 210). החוקר תהה אפוא כיצד זוכר הנאשם שהיה חומר נוסף בהקשר לחברת דוד יוסף אך אינו יודע לומר מי היה האדם מטעמה שמולו עבד. לכך ענה הנאשם: "היו כמה אנשים, אז כל פעם היה בא מישהו אחר, אתה מצפה שאני אזכור את הבן אדם". בהמשך, כשהחוקר הוסיף ותהה כיצד הנאשם אינו זוכר אדם שמולו ביצע עסקאות במיליוני ₪, הוסיף הנאשם ואמר: "בגלל שחלפו מספר שנים, אינני זוכר את השמות, אם אני אראה את הבן אדם ברחוב, אבל אני אזכור שנתקלתי אתו פעם או פעמיים ואל תצפה שאחרי מספר שנים אזכור שמות וסכומים" (ת/4, שורה 218 ואילך). עוד יש לציין, בהקשר לחברת דוד יוסף, כי החוקר הטיח בנאשם את סיפור גניבת החברה ורישומה על שמו של זגארי, אך הנאשם טען שאינו מכיר את זגארי. בנוסף, הנאשם לא הגיב לטענות דוד וזגארי, שכזכור שניהם מסרו כי מעולם לא ביצעו עבודות עבור הנאשמת וגם לא הוציאו לה חשבוניות (ת/4, שורה 290 ואילך).

77. גם בהקשר לחברת פולי זהב לא ידע הנאשם למסור פרטים קונקרטיים. הנאשם לא מסר את שם מנהל העבודה, או את פרטי המקום בו בוצעו (לטענתו) העבודות וטען: "עבדתי בכמה מקומות ואני לא זוכר" (ת/4, שורה 322). גם כשהוצגו בפני הנאשם חשבוניות פולי זהב, הוא טען שאינו זוכר ממי קיבל אותן והיכן הן נמסרו לו; וכדבריו: "באתרים שונים... כל פעם בעיר אחרת ומקום אחר" (שם, שורה 343 ואילך). כאשר הוטח בנאשם שהבעלים הרשומים של חברת פולי זהב (רוקח ואלחרר) טענו כי מעולם לא מסרו לו כל חשבונית או קבלה, נמנע הנאשם מלהגיב (שם, שורה 391).

ו. עיקר פרשת ההגנה:

78. מטעם ההגנה העיד הנאשם בלבד. ב"כ הנאשמים הודיע כי בכוונתו לזמן עדי הגנה נוספים אך ככל שהדבר לא יסתייע יוותר עליהם; וכך אמנם היה (בפרוטוקול, עמ' 136 שורה 7 ואילך. ר' גם בהודעה על סיום פרשת ההגנה, שהוגשה במסגרת בקשה מס' 29). בסיכומיו בכתב (בסעיף 40) ציין ב"כ הנאשמים כי העדים שביקש לזמן דרשו שתובטח להם חסינות מפני הפללה עצמית, אך כיוון שהניח שבקשה כזו לא תוכל להתקבל נאלץ לוותר על זימונם.

79. בעדותו הראשית תיאר הנאשם (יליד שנת 1960) את קורות חייו, החל מילדותו בשכונה קשה ועד לאירועים מושא כתב האישום. לדבריו, לאחר שחרורו מהצבא החל לנהוג במשאית ונכנס ל"עסקי הברזל". בשנת 2004 פתח חברה ומגרש ברזל ולטענתו לקח "פרויקטים גדולים" והחל "לעבוד במיליונים" (בפרוטוקול, עמ' 107 שורה 23). בשנת 2008 החליף הנאשם חברה והחל לעבוד במסגרת הנאשמת, שבה הועסקו, לדבריו, שמונה עובדים קבועים (שם, עמ' 108 שורה 2).

80. הנאשם סיפר כי החל לעבוד עם קבלני משנה: "הייתי מכיר אנשים, מכיר קבלנים, מכיר כל

מיני חברות, הייתי מקבל מהם פרויקטים, מביא קבלני משנה" (בפרוטוקול, עמ' 108 שורה 16 ואילך). לטענתו היו לו חוזים והסכמי עבודה עם אותם קבלני משנה: "תמיד קיבלתי את כל הניירת הדרושה, מה שצריך, ניהול ספרים, ניכוי מס, הסכמי עבודה... היו פעמים שלחצנו יד, אם כבר הכרתי אותו ועשיתי אותו כמה עבודות אז לא היו עוד הסכמים". את הניירת היה מעביר לדבריו להנהלת החשבונות (שם, עמ' 109 שורה 14 ואילך). הנאשם טען כי התנהל במזומן משום שלא ניתן אשראי לעוסקים בענף הברזל, כאשר עקב החקירה "בכלל סגרו לי את האשראי" (שם, שורה 21).

81. ב"כ הנאשמים ביקש מהנאשם להסביר את התנהלותו החריגה מול גב' סבח, בכך שהיה לוקח אליו בחזרה את חומרי הנהלת החשבונות (בפרוטוקול, עמ' 109 שורה 30 ואילך). הנאשם השיב כי התנהג כך בשל אירוע שקרה לו בעבר, והוסיף כי את החומרים היה מחזיק ברכב שלו או ברכב של אשתו, או מעביר הביתה או למחסן של חבר בשם ויקטור (שם, עמ' 110 שורה 15 ואילך). הנאשם טען שהחוקרים תפסו את חומרי הנהלת החשבונות במספר מקומות. את סירובו למסור לחוקרים את יתרת החומר או את כתובת המחסן הסביר הנאשם כלהלן:

אני הייתי בבית סוהר, אז הם באו אליי לשם ודרשו את החומר, אמרתי אני לא אשלח אנשים שיעשו לי טובה, לשלוח לשם אנשים אחרים שיחפשו להם בבית, אמרתי להם, אני אשתחרר ואביא לכם הכול על מגש של כסף עד לאן שאתם רוצים, הם התעקשו שהם רוצים את החומר עכשיו ואני התעקשתי שלא לתת להם את הכתובת (בפרוטוקול, עמ' 110 שורה 23 ואילך).

82. הנאשם הדגיש כי שתיים מהודעותיו נגבו בעת שהיה בכלא, שם היה נתון בתנאי לחץ קשים בתקופת מבצע "צוק איתן", ועל כן הוא לא זכר את שמות האנשים שלגביהם נחקר (בפרוטוקול, עמ' 111 שורה 6 ואילך). לדבריו, לאחר שהשתחרר "לקחתי את החומר שהיה אצל ויקטור, ונתתי את זה לרואה החשבון החדש, כי גבאי לא רצה לייצג אותי יותר". עם זאת, בהמשך טען הנאשם כי החוקרים לקחו את כל חומרי הנהלת החשבונות, וכדבריו: "מע"מ לקח הכל" (שם, עמ' 113 שורה 21).

83. ב"כ הנאשמים ביקש מהנאשם להתייחס לחברות מושא האישום הראשון. בהתייחסו לחברת פרנדיס מסר הנאשם כי התנהל מול בחור בשם נסר, אותו תיאר כ"כל יכול" ושאותו הכיר דרך חבר טוב מזה עשרים שנה בשם "פ[ה]ום נאסר אל דין", שהוא לדבריו קרוב משפחה של אותו נסר (בפרוטוקול, עמ' 111 שורה 29 ואילך). לטענת הנאשם, הוא עבד עם נסר תחילה במסגרת חברת "עודד גרופ", במשך כשנתיים, ולאחר מכן במסגרת חברת פרנדיס. עם זאת, כך לגרסתו, "עבדנו עוד כמה חודשים ופתאום הוא התאדה" (שם, עמ' 112 שורה 10). יוטעם, כי לשאלה מהיכן נסר השיב הנאשם: "הוא כל הזמן טען שהוא מירושלים".

84. באשר למעשיו לאחר שנסר "התאדה" סיפר הנאשם כי הוא עבר לעבוד עם גולן כהן, שלפי טענת ההגנה עבד מול הנאשמים מטעם חברת דוד יוסף. עם זאת, גם בהקשר לחברה זו חזר נסר לתמונה בהמשך הדברים, כך לדברי הנאשם:

ש. מה קורה הלאה, המשכת לעבוד, לא המשכת לעבוד, עם מי אתה עובד?

ת. הוא הכיר לי בחור בשם גולן, נאסר הכיר לי. נאסר נעלם ועם גולן התגלגלתי כמה חודשים. גולן משהו, גולן כהן.

- ש. חברה בשם גולן?
- ת. לא, פולי זהב? לא זוכר את השמות. אני גרוע בשמות.
- ש. אז אתה עובד עם?
- ת. עם גולן כהן ונאסר היה עוזר לו, מביא לו עובדים, יש בעלי מקצוע שלא כל כך קל להשיג אותם (בפרוטוקול, עמ' 113 שורה 6 ואילך).
85. בהמשך קישר הנאשם את נסר גם לחברת פולי זהב, כלהלן:
- ש. אז מה עם פולי זהב, מתי עבדת עם פולי זהב? באיזו מסגרת ומול מי?
- ת. פולי זהב, נדמה לי שנאסר עבד כמה חודשים ואז אני סיימתי את הפרויקטים ולא המשכתי לעבוד. עבדתי עוד קצת בברזל ויצאתי.
- ש. נאסר היה הבעלים של פולי זהב?
- ת. אני לא יודע אם הוא היה הבעלים, אבל הציג מסמכים שהוא יכול לעבוד והיו איזה מסמכים שאני מצאתי, של הבעלים, של פולי זהב, נכון? הבאתי לך מסמכים מהבית וחשבתי שזה ביחד עם נאסר, העובדים שלו (בפרוטוקול, עמ' 113 שורה 29 ואילך).
86. בחקירה הנגדית תיאר הנאשם את התנהלות הנאשמים מול קבלני המשנה באופן הבא: "אנחנו באים, הם מביאים סחורה כל השבוע ובסוף השבוע מתחשבים" (בפרוטוקול, עמ' 116 שורה 24). ב"כ המאשימה ביקש אפוא מהנאשם להסביר כיצד כל חשבוניות פרנדיס, בסכום כולל של למעלה מארבעה מיליון ₪, הוצאו בשני תאריכים בלבד (לפירוט ר' בפסקה 13 דלעיל). הנאשם אמר: "אין לי הסבר לזה אבל מתי שהיינו יושבים לעשות חשבון הוא היה מביא לי את החשבונית, לפעמים היינו נפגשים והוא רק היה לוקח כסף, לפעמים היינו נפגשים רק כדי לראות לאיזה שלב הוא הגיע. יכול להיות שלקחתי את הבדים האלה למשהו אחר, אולי לאיזה מתנ"ס, לא יודע" (בפרוטוקול, עמ' 117 שורה 13 ואילך).
87. ב"כ המאשימה הציג לנאשם את חשבונית פרנדיס מס' 544, שעליה נרשם "עבור הובלות" וסך של 87,000 ₪, ושאל אותו כיצד הוא הגיע לסכום האמור. הנאשם השיב: "זו הצטברות של הובלות שהביאו ברזל, הביאו עצים, הביאו בלוקים, הביאו מיליון ואחד דברים" ובהמשך טען כי מדובר בשמונה, עשר או שתיים-עשרה הובלות (בפרוטוקול, עמ' 117 שורה 19 ואילך). הנאשם טען כי אינו זוכר את החשבונית הספציפית הנ"ל, אך "זוכר שהם הביאו ברזל" (שם, שורה 26). באשר לדרך שבה חושב הסכום סיפר הנאשם: "לקחנו את החשבונית, שמנו אותה בצד ולקחנו דף חלק לבן ומשכנו מאשדוד לרמת גן מאה אלף שקל ומפה לפה 700 ובסוף ריכזנו את הכול והוצאנו חשבונית. הוא לא פירט. הנייר התקפל, הוא קיבל כסף והלך לפח" (שם, עמ' 118 שורה 3 ואילך; עמ' 126 שורה 28 ואילך).
88. ב"כ המאשימה הטיח בנאשם כי בחקירותיו ברשות המיסים, גם כאשר הוצגו לו החשבוניות, הוא

לא סיפר על נסר. הנאשם השיב: **"אמרתי לפני שאני לא זוכר, אמרתי שאני גרוע בשמות ואני חושב שאמרתי את זה בכל החקירות שאני גרוע בשמות"** (בפרוטוקול, עמ' 119 שורה 21 ואילך; עמ' 122 שורה 3 ואילך). עם זאת, בהמשך טען הנאשם שבשתי חקירותיו האחרונות דווקא כן מסר **"את שמו של נאסר"** (שם, עמ' 120 שורה 3 ואילך). כאשר נשאל הנאשם היכן הסכמי העבודה עם חברת פרנדיס, שלטענת הנאשם היו לו, הוא השיב: **"החומר אצלך, לא אצלי"** (שם, עמ' 122 שורה 8). ב"כ המאשימה הציג לנאשם את חשבוניות וקבלות חברת פרנדיס, והראה לו כי אין התאמה בסכומים בין החשבוניות לקבלות מחודש אוגוסט. הנאשם אמר: **"בתשלומים אנחנו עיגלנו וקיצצנו בגלל שהוא קיבל מזומן"**. עם זאת לא ידע הנאשם להסביר מדוע אין "עיגול", כנטען, בקבלות מחודש יולי (בפרוטוקול, עמ' 124 שורה 16 ואילך).

89. באשר לגולן כהן סיפר הנאשם כי היה עמו בקשר במשך חודשיים-שלושה, אך נפגש עמו **"עשרות פעמים"** (בפרוטוקול, עמ' 128 שורה 1 ואילך). באשר לשאלה כיצד היה משלם סכומים כה גדולים במזומן, אמר הנאשם: **"לך זה הרבה שטרות. הייתי מוציא את האישה מהבנק עם 500,000, 600,000 עם מיליון ₪"** והוסיף כי הוא יכול להביא אישורים על כך: **"אני יכול להביא אישור, אם זה מהבנק, אם זה מהצ'יינג'ים"** (שם, שורה 12 ואילך).

90. ב"כ המאשימה הטיח בנאשם כי חרף תיאוריו אודות קשר אינטנסיבי עם גולן כהן, לרבות בשני הסכמים שערך לטענתו עמו כנציג חברת דוד יוסף, הוא לא ציין את שמו בכל ארבע הודעותיו. הנאשם השיב, כי הוא לא נשאל על שם זה ובהקשר לחברת דוד יוסף נשאל רק על הבעלים (בפרוטוקול, עמ' 130 שורה 23 ואילך). בהמשך שינה הנאשם את טעמו, אמר כי הוא כן אמר לחוקרים את השם **"גולן"**, אך הם לא רשמו זאת תוך ניצול העובדה שהיה ללא משקפיים (שם, עמ' 131 שורה 6 ואילך). הנאשם הוסיף וסיפר כי מסר פרטים אלה לעורך-דינו, וכאשר הטיח בו ב"כ המאשימה שהחוקרים לא נשאלו על כך בחקירותיהם בבית המשפט השיב הנאשם: **"עורך הדין שלי כן שאל והחוקרים אמרו שהם לא זוכרים"** (שם, שורה 15); תשובה מפתיעה למדי נוכח העובדה שהנושא כלל לא עלה במהלך עדויות החוקרים.

91. נוכח טענות ההגנה שלפיהן הנאשם לא עומת עם מסמכים, הטיח ב"כ המאשימה בנאשם, כדוגמא, שהן בהודעתו ת/2 והן בהודעתו ת/3 הוצגו לו חשבוניות חברת פולי זהב. הנאשם השיב: **"איפה לא הגבתי? כשהייתי בבית סוהר, לא הגבתי כשהייתי בית סוהר"** (בפרוטוקול, עמ' 132 שורה 27). ב"כ המאשימה שאל את הנאשם מדוע הוא לא העלה את טענותיו העובדתיות בהקשר לנסר במהלך חקירותיו, והלה השיב: **"כי החומר היה אצלך. כשבאתי לעורך דין שלי והוא שאל אותי על חומרים עלו דברים"** (שם, עמ' 133 שורה 7. ר' גם בעמ' 119 שורה 25, שם הסביר הנאשם (בשאלה רטורית) את היזכרותו בשמו של נסר בכך שעורך-דינו רענן את זיכרונו). בהמשך טען הנאשם כי עורך-דינו אף מצא אצל המאשימה **"חומרים והסכמי עבודה"**, לרבות כאלה שנערכו בינו לבין נסר בהקשר לחברות פרנדיס ועודד גרופ (שם, עמ' 133 שורה 12 ואילך).

92. ב"כ המאשימה הציג בפני הנאשם את חשבונית חברת פולי זהב מס' 86, שעליה נרשם **"עבודות חשמל"** בעבור סך כולל של **206,500 ₪**. ב"כ המאשימה שאל את הנאשם כיצד הגיע לסכום זה, בכמה שעות עבודה דובר והיכן בוצעו העבודות. הנאשם השיב: **"אני לא יכול לפרט. לא היו מצורפים הזמנות עבודה? אתה בטוח שלא היו מצורפים הזמנות עבודה?"** (בפרוטוקול, עמ' 133 שורה 23 ואילך). בהמשך הלין הנאשם על כך שהחוקרים לקחו את כל חומר הנהלת החשבונות, וכשהתובע הציג

לפניו חשבונית נוספת אף טען שהוא מכשיל אותו משום שאינו מראה לו את כל המסמכים (שם, שורה 29 ואילך).

ז. דין והכרעה:

(1) כללי:

93. לאחר ששמעתי את עדויות העדים שהעידו לפניי והתרשמתי מהן, וכן עיינתי במוצגים הרבים שהוגשו מטעם הצדדים, קראתי את סיכומי ב"כ הצדדים בכתב ושמעתי את השלמותיהם בעל-פה (לרבות השלמה נוספת בכתב מטעם ההגנה), אני קובע כי עובדות כתב האישום הוכחו לפניי כדבעי, במידה הנדרשת בהליך פלילי.

94. יוטעם, כי לא מדובר בהכרעה המבוססת על ההתרשמות מן העדויות גרידא אלא גם על מכלול שלם של ראיות, נסיבות ושיקולי היגיון ושכל ישר, שיפורטו להלן. יחד עם זאת, ברובד ההתרשמות לא למותר לציין את ההתרשמות מעדות הנאשם, שלא היתה חיובית וזאת בלשון המעטה (ר' גם בפסקה 110 שלהלן ואילך).

95. יש לפתוח ולציין, כי בפרשה זו הוצגה מטעם המאשימה מסכת ראייתית איתנה במיוחד. הסניגור המלומד ניסה אפוא, בתבונתו, לצמצם את המחלוקת העובדתית ככל האפשר. על רקע זה - כפי שהובהר בהרחבה בסקירה הראייתית שנערכה עד כאן - ההגנה הודתה בכל הרובד העובדתי-חשבוני של כתב האישום, תוך צמצום טענותיה לאמירה שכל החשבוניות והניכויים נעשו כדיון, ולמצער לטענה שהמאשימה לא הוכיחה כנדרש להיפך.

96. במישור המשפטי מצויים אנו אפוא במצב-דברים של עוסק הטוען כי ניכה מס תשומות על סמך חשבוניות, מצב דברים בו חלות הוראות סעיף 132 לחוק מע"מ הקובעות כי **"הטוען ששילם מס או שהגיש דו"ח, או שמס נוכה על פי חשבונית מס - עליו הראיה"**. הלכה למעשה, הוראות אלה אינן אלא עיגון חקיקתי - בהקשר המיסוי - של ההלכה הכללית בדבר נטל הבאת ראיות מופחת, המוטל על המאשימה לגבי עובדות המצויות ב"ידיעה מיוחדת" של הנאשם (ר' ביתר הרחבה ת"פ 54026-09-12 **מדינת ישראל נ' אדרי ואח'** (07.07.16)), בפסקה 142 ואילך להכרעת הדין; להלן - עניין **אדרי**). אכן, ברי כי עוסק המקבל לידי חשבונית, שהוא מבקש לנכות את המע"מ הכלול בה, הוא-הוא בעל עמדת הידע הטובה ביותר (ה"ידיעה המיוחדת") לגבי נסיבות וטעמי קבלתה של החשבונית, כמו גם פרטי הזהות של הגורם שהוציא לו את החשבונית.

97. לכן, הגם שנטל השכנוע בפלילים לעולם מוטל על כתפי המאשימה, הוראות סעיף 132 לחוק מע"מ מקלות על המאשימה בעניין מידת הראייה שהיא נדרשת להציג בבית המשפט. כמובן, כפי שצינתי גם בעניין **אדרי**, שכאשר נחקר מעלה גרסה באשר לנסיבות קבלתה של חשבונית, על החוקרים - שתפקידם הוא להגיע לחקר האמת - לחקור ולבדוק את הגרסה בשקידה מקצועית סבירה. עם זאת, כאמור, הוראות סעיף 132 לחוק מע"מ מקלות בעניין מידת הראייה, אותה נדרשת המאשימה להביא בסופו של יום לפני בית המשפט. מכל מקום, כפי שצוין כבר לעיל, עוצמת ראיות המאשימה בפרשה זו היא כזו, שההיזקקות להוראות סעיף 132 לחוק מע"מ היא למעשה בבחינת למעלה מן הצורך.

(2) החשבוניות מושא האישום הראשון:

98. האישום הראשון עניינו בכך שהנאשמים קיבלו לידיהם חשבוניות של שלוש חברות (פרנדיס, דוד יוסף ופולי זהב), בסכום כולל של למעלה מתשעה מיליון ₪, וניכו בדוחות הנאשמת את התשומות הגלומות בהן בסך כולל של 1,899,516 ₪. כאמור, ההגנה אינה מתכחשת כיום לקבלת החשבוניות ולרישומן בדוחות הנאשמת. טענות ההגנה הן שהחשבוניות שולמו על-ידי הנאשמת בגין עבודות שבוצעו בעבורה וממילא נוכו כדין, ולכל הפחות שהמאשימה לא הוכיחה כנדרש ההיפך.

(א) העדר אסמכתאות חיצוניות לגרסת הנאשם:

99. למעט עדותו של הנאשם, בהקשר לחשבוניות מושא האישום הראשון אין כל ראיה **מהצד האחד** - לכך שהנאשמת אמנם שילמה את הסכומים הנקובים בחשבוניות; ו**מהצד השני** - לכך שהעבודות מושא החשבוניות אכן בוצעו בפועל בעבור הנאשמת.

100. **באשר להיבט התשלום** - העדר אסמכתאות בנקאיות לביצוע התשלומים עשוי להיות מוסבר בגרסת הנאשם, שלפיה הוא התנהל במזומנים. עם זאת, נוכח הסכומים הגבוהים בהם מדובר ומועדיהם - לעיתים תשלומים של יותר ממיליון ₪ או שני מיליון ₪ באותו היום (ר', למשל, ארבע חשבוניות חברת דוד יוסף מיום 31.07.13, וכן תשע חשבוניות חברת פרנדיס מיום 31.08.11) - הדעת נותנת כי לכל הפחות תהא אסמכתא עקיפה, כגון אישור על משיכה מחשבון או פריטת שיקים בצ'יינג'. לא למותר להזכיר, כי הנאשם טען בעדותו שיש ביכולתו להמציא אסמכתאות בהקשר זה (ר' בפסקה 89 דלעיל), אך מאומה לא הוצג.

101. כאן יש להעיר, כי ב"כ הנאשם ביקש לראות בשני ההסכמים והמסמכים המצורפים להם, שאותם הגיש (נ/1 ונ/2), משום תימוכין לטענות הנאשם. להסכמים אלה עוד נתייחס בהמשך, אך יש להדגיש כי ללא קשר לשאלת משקלם, מכל מקום לא הוצגו אסמכתאות לחשבוניות הקונקרטיות מושא כתב האישום, לא בהקשר לחברת דוד יוסף וגם לא בהקשר לשתי החברות הנוספות.

102. **באשר להיבט ביצוע העבודות** - הנאשם לא סיפק נתונים ממשיים וקונקרטיים על מיקום העבודות ומהותן, כך שגם היבט זה נותר ללא יכולת בדיקה וממילא ללא כל ראיה שאמנם בוצעה עבודה כלשהי בעבור התשלומים שנדרשו בחשבוניות. יתר על כן, בהיבט הביצוע לא זו בלבד שאין ראיות התומכות בגרסת הנאשם אלא שההיפך הוא הנכון: במהלך המשפט הובאו ראיות והוכחו נסיבות - כאמור בפרק ג' דלעיל - שכולן מלמדות כי העבודות הנטענות כלל לא בוצעו, כלהלן:

ראשית, כל הבעלים הרשומים הרלוואנטיים של החברות נחקרו, לרבות זגארי (שלזמן מה נרשם שלא כדין כבעלים של חברת דוד יוסף). כולם כאחד הכחישו כל קשר או היכרות עם הנאשם או הנאשמת, ביצוע עבודות כלשהן בעבור הנאשמת או הוצאת חשבוניות בעבורה.

שנית, חברות פרנדיס ופולי זהב נפתחו על-ידי מי שנחזים בבירור כחסרי כל ניסיון, ידע או יכולת לניהול חברות, קל וחומר לניהול ביצוע עבודות בהיקפים של מיליוני ₪. כזכור, חברת פרנדיס נפתחה על-שמו של מדמון, בחור צעיר יחסית ומובטל, שלדבריו פתח את החברה לבקשת יעקב שמואל רק כדי לקבל את מענק השחרור מהצבא. יעקב שמואל, שאף הוא לדבריו לא עובד מזה זמן ומצוי בשיקום רפואי, טען מצדו כי החברה היתה אמורה להיות מועברת לנשר אל דין (שאת פרטיו לא מסר), אך ההעברה לא בוצעה בשל טעות. כך או כך ברור, כי לא מדובר בחברה עם תוכן ממשי.

באופן דומה למדי, חברת פולי זהב נפתחה על-שם רוקח, בחור צעיר וחסר הכשרה, שפעל לדבריו על-פי הנחיות אחרים (כולל עיסאם). מגרסתו של רוקח ברור לחלוטין שלא היה לו מושג ממשי כלשהו אודות החברה, אפילו לא על כך שהועברה ממנו על שמו של אחר. אחר, מצידו, לא רק שהודה כי אין לו כל ידע בענייני חברות, אלא שהסביר כי הסכים לחתום - לדבריו כערב לחברה, לא כבעלים - בעבור 300 ₪ בלבד. לבסוף, עיסאם אישר שהוא מכיר את חברת פולי זהב אך הכחיש כל קשר אליה, ולא למותר לציין כי בהקשר לחשבוניות של חברה אחרת (שאינה כלולה בכתב האישום) הודה כי מסר חשבוניות כדי לקבל סמים.

שלישית, דוד - הבעלים של חברת דוד יוסף - מעבר לכך שציין כי החברה עובדת בצפון ומעולם לא עבדה עם הנאשמים, העיד אודות העברת החברה שלא כדין על שמו של זגארי ("גניבתה", כהגדרתו), כאשר עדותו זו נתמכה במסמכים ולמעשה גם בגרסתו של זגארי עצמו, שסיפר על דרך העברת החברה בנסיבות שהן מפוקפקות על-פניהן. יוזכר, כי זגארי תיאר את עצמו כעובד בבית קפה ובעבודות ניקיון, וטען שחתם על מסמכים לרכישת החברה שאותם הביא לו פלוני "**אבו פואד מחברון**", הגם שבד בבד ציין כי הוזהר שלא לקנות את החברה משום שבעליה הם נרקומנים (לניתוח גרסתו בהודעתו ובעדותו בבית המשפט ר' בפרק ג' דלעיל).

103. המסקנות החד משמעיות המתחייבות מהראיות הנ"ל הן: **ראשית**, שהחברות פרנדיס ופולי זהב הן חברות ריקות מתוכן, שנפתחו בנסיבות תמוהות על-שם מי שכלל אינם בעלי הניסיון, הידע וההכשרה הנדרשים לניהול חברות. **שנית**, שחברת דוד יוסף הועברה לתקופה מסוימת, שלא כדין, על שמו של זגארי, שאף הוא לא היה בעל הכשרה ויכולת לניהולה. מכך מתחייבת כמובן מסקנה נוספת, והיא שבתקופה הרלוואנטית לכתב האישום כל החברות הנ"ל לא ביצעו ואף לא היו מסוגלות לבצע את העבודות הנטענות בחשבוניות מושא האישום הראשון.

104. ב"כ הנאשמים - בניסיונו לצמצמם את גדר המחלוקת - הסכים לקבלת חלק מהראיות, בעיקר בכל הקשור להעדר היכרות וקשר בין הנאשם לבין בעלי החברות הרשומים, אך בד בבד ביקש ליטול מהן את עוקצן. לשיטתו, בהיעדר ההיכרות כאמור אין כדי לשלול את טענת הנאשם שלפיה הוא סבר שהאנשים מולם עבד - לגרסתו כיום, נסר אל דין וגולן כהן - היו נציגים מוסמכים של החברות הנ"ל. לפיכך, מבחינתו הסובייקטיבית של הנאשם, הוא לא ביצע כל עבירה (ר' למשל בסעיף 94 לסיכומי ההגנה בכתב) והלכה למעשה אף היה בעצמו קורבן למעשי מרמה (ר' שם, בסעיפים 47, 139, 152 ו-161).

105. ואולם, אין כל אפשרות לקבל טענות מעניינות אלה. כאמור, הוכח בבית המשפט כדבעי שמדובר בחברות ריקות מתוכן (פרנדיס ופולי זהב) או שנגנבו (חברת דוד יוסף), ועל כן שורת ההיגיון מחייבת - נוכח הראיות שפורטו עד כאן וגם נוכח אלה שעוד יפורטו להלן - כי החשבוניות שהוצאו מטעמן הן חשבוניות פיקטיביות, שדבר אינו עומד מאחוריהן.

לכן, עתירת ב"כ הנאשמים לקבוע כי מאן דהוא אלמוני ("נסר" או "גולן") אמנם ביצע בפועל עבודות במיליוני ₪, כביכול בשמן של החברות הנ"ל ותוך הצגת מצגי-שווא ותרמית כלפי הנאשם, היא עתירה מרחיקת לכת, בלתי סבירה ואף נסתרת במכלול הראיות. אכן, בהקשר זה לא למותר לאזכר את ההלכה הידועה, שלפיה: "**אל לו, לבית המשפט, לחוש לאירוע מאורע רחוק ויוצא דופן העולה, אם אמנם התרחש, בקנה אחד עם חפוטו של הנאשם בעוד שהעדויות שהושמעו במשפט, ושביט המשפט מאמין בהן, מוליכות למסקנה סבירה הרבה יותר והיא שהנאשם איננו חף**" (ר' ע"פ 112/69 חליחל נ' מדינת ישראל, פ"ד כג (1) 733, 741 (1969), ובאסמכתאות הרבות המאזכרות הלכה מושרשת זו).

(ב) פגמים צורניים ונתונים תמוהים ובלתי סבירים בחשבוניות:

106. כפי שראינו בפרק ג' דלעיל, בחשבוניות מושא האישום הראשון נפלו פגמים רבים. **ברובד הצורני**, עסקינן בחשבוניות בסכומים גבוהים מאוד - בחשבוניות לא מעטות בסכומים של מאות אלפי ₪ - אך למרות זאת הפירוט המופיע בהן הוא מינימלי-לקוני בלבד (כגון "**ביצוע עבודות חשמל**"), כך שלא ניתן לדעת או להבין מהם פרטי העבודות שבגינן הוצאו החשבוניות, מהו היקפן בפועל של העבודות או היכן הן בוצעו (במקרה אחד, בו דובר ב"הובלות", טען הנאשם בעדותו כי ייתכן שמדובר בשמונה עד שתים עשרה הובלות - ר' בפסקה 87 דלעיל).

107. בנוסף, חשבוניות חברת פרנדיס חתומות כולן בחתימה סתמית ואחידה - "**נסר**" - ללא כל תוספת וללא חותמת החברה. בחשבוניות חברת דוד יוסף (ובמידה פחותה בחשבוניות חברת פולי זהב) יש גם טעויות כתיב חמורות, המקשות על הבנת האמור בהן. כמו כן, ארבע מחשבוניות חברת דוד יוסף - בסכום מצטבר של קרוב למיליון ₪ - נושאות את התאריך 31.09.13, שאינו קיים בלוח השנה. אף שיבושים צורניים אלה בולטים במיוחד נוכח סכומיהן הגבוהים של החשבוניות, שהרי הדעת נותנת שחשבוניות בסכומים כאמור לא ימולאו כלאחר יד, ללא הקפדה מינימלית על פרטיותן.

108. **ברובד הנסיבתי**, נתונים שונים המופיעים בחשבוניות נראים כבלתי סבירים ומעוררי תמיהות על פניהם, כלהלן:

ראשית, חשבוניות לא מעטות נושאות את אותו התאריך, באופן שסכומי הכסף המצטברים ששילמה הנאשמת במזומן בימים מסוימים מגיע לסכומים גבוהים מאוד, לעיתים מעל למיליון ₪ (בחשבוניות חברת פרנדיס אף מעל לשני מיליון ₪).

שנית, חלק מהחשבוניות מופיעות עם מספרים עוקבים, דהיינו: באופן המלמד-לכאורה שהנאשמת היתה בבחינת לקוח או מזמין יחיד. כך, כל חשבוניות חברת דוד יוסף, הנושאות תאריכים שמיום 30.06.13 ועד יום 30.10.13, הן חשבוניות עוקבות במספריהן, עובדה המלמדת-לכאורה כי בכל התקופה הנ"ל היתה הנאשמת הלקוח היחיד של חברת דוד יוסף.

שלישית, על חלק ניכר מהחשבוניות, או על הקבלות המצורפות להן, נרשם כי הן שולמו במזומן (על הרבה מהן נרשם "**שולם מזמן**"). נתון זה אמנם עשוי להשתלב עם גרסת הנאשם, שלפיה בשלב מסוים הוא עבר להתנהל במזומן בשל בעיות אשראי, אך שוב מדובר בנתון סביר נוכח הסכומים הגבוהים של מיליוני ₪ בהם מדובר.

רביעית, ההתקשרויות עם כל שלוש החברות מושא האישום הראשון - קבלני המשנה הנטענים של הנאשמת - הן לתקופות קצרות, של חודשים ספורים, וזאת על אף היקף העסקאות הגדול של מיליוני ₪ (עם חברת פרנדיס מדובר בכחודשיים; עם חברת דוד יוסף מדובר בכחמישה חודשים; ועם חברת פולי זהב מדובר בכשלושה חודשים).

109. אך מובן הוא, כי פגמים צורניים או טעויות בחשבוניות הם בגדר האפשר, ועל כן ברור כי בפגמים או בטעויות שנפלו בחשבוניות אין כשלעצמם כדי ללמד על כך שהחשבוניות כוזבות. בנוסף, ניתן גם לקבל את האפשרות לטעות ברישום תאריך שאינו קיים, וכן לקבל שנסיבות מתמיהות-לכאורה, כגון חשבוניות ברצף אחד או החלפת קבלני המשנה כל כמה חודשים, עשויות להיות תמימות לחלוטין. ואולם, בפרשה דנא עסקינן בהצטברות חריגה של פגמים, טעויות, שיבושים, השמטות ונסיבות מתמיהות - הצטברות התומכת ומסירה כל ספק באשר למסקנה, שכאמור כבר עולה מתוך הראיות הנוגעות לחברות עצמן

(פרנדיס, דוד יוסף ופולי זהב), כי אמנם מדובר כאן בחשבוניות פיקטיביות. אכן, נוכח כל הראיות והנסיבות שתוארו עד כאן, פשוט לא ניתן לקבל כלל - ולו ברמה של ספק סביר - כי פעילות אמיתית כלשהי, בהיקף של מיליוני ₪ כנטען, אמנם עמדה מאחורי החשבוניות.

(ב) גרסת הנאשם:

110. אל מול כל הראיות שפורטו עד כאן ניצבת גרסת הנאשם. עמדנו בהרחבה על תוכן גרסת הנאשם, הן בארבע ההודעות שנגבו ממנו במסגרת החקירה ברשות המיסים (ר' בפסקה 65 דלעיל ואילך), והן בעדותו בבית המשפט (ר' בפסקה 78 דלעיל ואילך). כפי שראינו שם, בהודעותיו מיעט הנאשם לספק אינפורמציה בתשובותיו, לעיתים אף ללא מתן תגובה כלשהי. יש להדגיש, בהקשר זה, כי הנאשם נחקר באופן מקיף, נשאל אודות כל העניינים מושא הפרשה דנא וממילא ניתן לו כל ההזדמנויות לשטוח את גרסתו. בנוסף, החל מהחקירה השנייה הוצגו בפני הנאשם מסמכים חשבונאיים, לרבות החשבוניות של חברות פרנדיס, דוד יוסף ופולי זהב. ואולם, כאמור, הנאשם נמנע מלהשיב על מרבית השאלות, וגם על השאלות שענה השיב באופן כללי ומעורפל, במקרים רבים תוך טענה שנוכח חלוף הזמן הוא אינו יכול לזכור את הפרטים.

111. בהודעותיו ת/2 ות/3, וביתר שאת בעדותו בבית המשפט, טען הנאשם כי בשל העובדה שהיה בכלא בעת גביית ההודעות - עם כל הלחץ שנלווה לכך, לטענתו בפרט נוכח מבצע "צוק איתן" - הוא לא היה מסוגל להשיב כהלכה לשאלות שנשאל. הנאשם הוסיף והעיד בבית המשפט כי כיום, ולאחר שעבר על חומרי החקירה עם בא-כוחו, הוא נזכר בנתונים רבים (ר' גם בסעיף 307 לסיכומי ההגנה בכתב). שוב, ניתן כמובן לקבל את הטענה שגביית הודעות בכלא אינה נעשית בתנאים אופטימליים, וניתן גם להבין טענה לשכחה או השמטה של פרטים קונקרטיים-ספציפיים כאלה או אחרים, שבהם נזכר הנאשם רק לאחר שעבר עם סניגורו על חומרי החקירה במסגרת הכנותיו למשפט.

112. דא עקא, שבעדותו בבית המשפט התייחס הנאשם, בהקשר לאנשי הקשר בחברות מושא כתב האישום, רק לשתי דמויות מרכזיות:

(א) "נסר" - שאותו הציג הנאשם כקרוב משפחה של "חבר מאוד טוב" מזה עשרים שנה ויותר בשם "פהום נסר אל דין". הנאשם תיאר את נסר כ"כל יכול" ואף קישר אותו לכל שלוש החברות הרלוואנטיות (פרנדיס, דוד יוסף ופולי זהב), כבעלים או לכל הפחות כמי שהציג את עצמו כבעלים או כמורשה (ר' גם בסעיף 27 להשלמת הסיכומים מטעם הנאשמים).

(ב) "גולן כהן" - שלטענת הנאשם עבד מולו מטעם חברת דוד יוסף (יחד עם נסר), ושעמו נפגש הנאשם "עשרות פעמים".

לא ניתן אפוא לקבל, כלל ועיקר, הסבר של שכחה בעטיים של לחצי המאסר כהסבר סביר לכבישת גרסת הנאשם בעניין שתי דמויות בלבד, שלפי גרסת הנאשם דהיום היו דמויות המפתח בפרשה ושלחן שילמו הנאשמים (לפי הטענה) מיליוני ₪ במזומן. זאת, בפרט כאשר שתיים מארבע הודעות הנאשם נגבו שלא בתנאי מאסר.

113. יוטעם בהקשר זה, כי הנאשם מעולם לא העלה בחקירותיו את שמו של גולן כהן, גם כאשר נשאל ספציפית - בהודעה ת/4, שנגבתה לאחר שחרורו מן הכלא - מי היה איש הקשר מטעם חברת דוד יוסף, ואף הוסיף וטען בהקשר זה: "היו כמה אנשים, אז כל פעם היה בא מישהו אחר" (ר' בפסקה 76 דלעיל). באשר לנסר, אליו התייחס הנאשם בהודעותיו רק במקום אחד, כאשר בתשובה לשאלת החוקר

איברגימוב "האם מוכר לך צלח נסר אלדין" השיב הנאשם "מוכר לי השם הזה", ללא הוספת פרט נוסף כלשהו (ר' בפסקה 67 דלעיל) - כל זאת, למרות שכיום טענת הנאשם היא שנסר היה דמות מפתח בפרשה ועבד מולו מטעם שלוש החברות.

114. הנה כי כן, כל סיפור הנאשם אודות השכחה וההיזכרות בשמותיהם ובתפקידיהם של שתי דמויות המפתח הנטענות - נסר וגולן כהן - מעורר כשלעצמו תמיהה רבה. עוד יש להדגיש - כפי שראינו לעיל בסקירת עדותו של הנאשם בבית המשפט - שגם בעדותו בבית המשפט לא מסר הנאשם, מעבר לשני השמות האמורים, כל פרטים קונקרטיים-ממשיים על העבודות הרבות שלטענתו הם ביצעו בעבור הנאשמת, כזכור בהיקפים נטענים של מיליוני ₪. בנסיבות אלה, לא זו בלבד שלא ניתן לקבל את גרסתו של הנאשם, אלא שבתמיהות החריפות שהיא מעוררת יש אף כדי לתמוך ביתר ראיות המאשימה.

(3) ניכוי התשומות בהעדר מסמכים, מושא האישום השני:

115. האישום השני עניינו בדרישת ניכוי מס תשומות בסך כולל של 3,943,910 ₪, לפי הטענה בהיעדר מסמכים. אין מחלוקת אודות ניכוי התשומות, כמו גם על העובדה שהמסמכים הנדרשים (לפי טענת ההגנה חשבוניות) לא הוצגו בבית המשפט. טענת ההגנה היא שניכוי התשומות נעשה כדין על-יסוד חשבוניות, כאשר את האחריות להעדרן - וממילא לא-הצגתן בבית המשפט - מבקשת ההגנה לגלגל לפתחם של חוקרי רשות המיסים.

116. החוקר אטל העיד כי כל חומרי הנהלת החשבונות של הנאשמת המצויים בתיק נתפסו על-ידי החוקרים, כאשר מהנאשם עצמו לא קיבלו החוקרים מאומה. כפי שהעיד עוד, החומר שנתפס היה חלקי בלבד, ואין בו מסמכים התומכים בניכוי התשומות הנ"ל. כעולה מהודעות הנאשם, הוא אכן דחה את בקשות החוקר אטל להמצאת המסמכים החסרים בטענות מטענות שונות, החל בטענה כי יערוך בירורים כאלה ואחרים לצורך איתור חומרי הנהלת החשבונות והצגתם וכלה בטענה שבעת היותו בכלא הוא אינו מוכן למסור את החומרים שברשותו, והוא ימסור אותם לאחר שחרורו. יש להדגיש, בהקשר זה, כי הנאשם חזר על גרסה אחרונה זו גם בעדותו לפני, בה ציין כי אמר לחוקרים שלאחר שישתחרר "אביא לכם הכול על מגש של כסף" (ר' בפסקה 81 דלעיל). והנה, אף לפי גרסת הנאשם דהיום, לאחר שחרורו הוא לא הביא מאומה לחוקרים אלא העביר את החומר שהיה בידיו למייצגו החדש, סאקאללה. חומר זה, שנתפס אצל סאקאללה, היה כאמור חלקי ביותר.

117. הודעות הנאשם לא רק מאששות את גרסת החוקר אטל אודות התחמקות הנאשם מלהמציא מסמכים, אלא שהן גם מלמדות על דרך התנהלותו החריגה של הנאשם בכל הקשור לניהול חשבונות העסק. הנאשם ציין לא אחת - גם בעדותו בבית המשפט - כי הוא החזיק את חומרי הנהלת החשבונות של הנאשמת ברכבו, ברכבה של אשתו או במחסן שאת פרטיו לא מסר; כולם מקומות בלתי-טבעיים לשמירה על חומרים כאלה, וזאת בלשון המעטה. הנאשם אף אישר את גרסתה של סבא אודות כך שהיה נוהג ליטול בחזרה את חומרי הנהלת החשבונות, ואף בכך תמיכה נוספת בגרסת החוקר אטל אודות החומרים הדלים שנמצאו אצלה.

118. מכאן, שאף בגרסת הנאשם יש תמיכה ממשית בעדות החוקר אטל בכל הקשור לתפיסת חומרי הנהלת החשבונות של הנאשמת. חיזוק נוסף לעדות זו מצוי בגרסאות המייצגים - סבא, רו"ח גבאי וסאקאללה - אודות החומרים שנתפסו ושלא נתפסו אצלם, כאשר יש להדגיש כי פרטי החומרים

שנתפסו מצוינים בדוחות האב"ת שהוגשו במסגרת תיק המוצגים (ר' במוצגים הרלוואנטיים ובמיוחד בת/34). יתר על כן, מעדויות המייצגים ובמיוחד מעדות רו"ח גבאי, הגם שהלה התבטא באופן מתון למדי, עולה בבירור תיאור התנהלות חשבונית לקויה של הנאשמים, שאף אילצה את רו"ח גבאי להעיר הערות בעניין.

119. הנה כי כן, אין יסוד לטענת הנאשם כי חומרי הנהלת החשבונות של הנאשמת, המבססים את דרישת התשומות מושא האישום השני, הועלמו על-ידי החוקרים או אבדו אצלם. לפיכך, ועל רקע כל התשתית הראייתית, שתוארה לעיל, אני קובע כי הוכח - ברמת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי - שהתשומות מושא האישום השני נוכו בהיעדר מסמכים.

(4) טענות ההגנה למחדלי חקירה המגבשים לנאשמים הגנה מן הצדק:

120. ב"כ הנאשמים טען נמרצות לקיומם של מחדלי חקירה רבים, החל בטענות להעדר רישום מסודר של התפוסים וחומרי החקירה, וכלה בחקירה לקויה וחסרה הן של הנאשם (לרבות באי-עימותו עם חומרי החקירה) והן בכל הקשור לאיתור עדים נדרשים (ר' בעמ' 24 ואילך לסיכומי ההגנה בכתב). במיוחד הדגיש ב"כ הנאשמים, בהקשר זה, את ההסכמים שלפי טענת ההגנה חתם הנאשם מול גולן כהן כנציג חברת דוד יוסף. לשיטת ההגנה, מדובר ב"ראייה מזכה" של ממש, אשר הוסתרה מההגנה, ודי בכך על מנת לזכות את הנאשם מהאישום הראשון (ר' בעמ' 12-13 לסיכומים).

121. ואולם, אין בידי לקבל טענות אלה. יאמר מיד, כי אף מתוך טיעוני ב"כ הנאשמים בבית המשפט אין בסיס לטענה כי מדובר בחומרים שהוסתרו-כביכול מההגנה. בזמנו טען ב"כ הנאשמים - כשביקש לדחות את מועד חקירתו הנגדית של החוקר אטל - כי קיבל מעורך-הדין הקודם קלסר אחד של חומר חקירה, שמקריאתו הסתבר לו שקיים חומר נוסף. ב"כ הנאשמים פנה אפוא לב"כ המאשימה, הגיע למשרדיו וקיבל ממנו - כך לדבריו - 12 קלסרים נוספים של חומרי חקירה (ר' בפרוטוקול, עמ' 35 שורה 18 ואילך).

122. פשיטא, כי אין בית משפט זה יכול לבחון ולקבוע מסמרות בשאלה מה הועבר או לא הועבר בין עורכי הדין השונים, אשר ייצגו את הנאשמים במהלך המשפט. עם זאת, על פני הדברים ברור כי חומרי החקירה בתיק זה עולים בהיקפם - ובהרבה - על קלסר אחד, שהרי תיק מוצגי המאשימה שהוגשו לבית המשפט אוחד לבדו ארבעה קלסרים. ממילא גם ברור, כי אם היה בידי ב"כ הנאשמים הנוכחיים קלסר חומר חקירה אחד בלבד, הפנייה לב"כ המאשימה היתה במקומה ואף מתחייבת. בנוסף, אין מחלוקת כי חומרי החקירה הנ"ל הם חומרים שההגנה קיבלה מיד עם פנייתה והגעתה למשרדי המאשימה. בנסיבות אלה, אין מקום לקבל את הטענה בדבר הסתרת חומרי חקירה או אי-גילויים.

123. החוקר אטל אישר בעדותו בבית המשפט, בהגנותו, כי לא שם לב למסמכים שבהם מופיע שמו של גולן כהן. יחד עם זאת, כפי שכבר ראינו, הנאשם מעולם לא הזכיר את שמו של גולן כהן במהלך חקירותיו - גם כאשר נחקר ספציפית לגבי איש הקשר שלו עם חברת דוד יוסף וחרף גרסת הנאשם דהיום שלפיה גולן כהן היה איש הקשר המדובר, אשר עמו הוא נפגש עשרות פעמים. בנסיבות אלה, עצם טענת הנאשם על מחדל החוקר אטל בכך שלא חיפש את גולן כהן וחקר אותו היא טענה שקשה לקבלה. מכל מקום, בהינתן כל הנסיבות הנ"ל לא מדובר במחדל חקירה מהותי של החוקר אטל ובוודאי לא במחדל העשוי לגבש לנאשמים הגנה מן הצדק.

124. זאת ועוד: אין כל אפשרות לקבל את הטענה המהותית העומדת ביסוד טיעון ההגנה הנ"ל, דהיינו: הטענה כי המסמכים הקשורים לגולן כהן מהווים כביכול "ראייה מזכה" בתיק זה. **ראשית**, המסמכים המדוברים אינם נותנים הסבר לחשבוניות הקונקרטיות של חברת דוד יוסף מושא האישום הראשון, ובהקשר זה יש ממש בטיעוני ב"כ המאשימה (ר' בעמ' 12-14 לסיכומיו בכתב). **שנית**, וזו הנקודה העיקרית כאן, כל הסיפור אודות גולן כהן הוא סיפור בלתי מתקבל על הדעת, שאין בכוחו לעורר ולו ספק סביר בשאלת אשמתם של הנאשמים. יוזכר כאן, כי לגולן כהן אין ולא היה כל קשר לחברת דוד יוסף - לרבות קשר רישומי-כוזב או היכרות עם זגארי - והטענה כי הוא ביצע כביכול עבודות במיליוני ₪ בשמה של חברת דוד יוסף היא, בנסיבות העניין, מופרכת (ר' גם בפסקה 105 דלעיל).

125. בנוסף, אין לקבל את הטענות אודות חקירה רשלנית ולקויה, שכן העדויות והמוצגים מלמדים על חקירה שהתנהלה באופן מקצועי וסביר, תוך איסוף כל החומרים שאליהם הצליחו החוקרים להגיע. בהעדר גרסה מטעם הנאשם, החוקר אטל ערך בדיקה במרשמי רשם החברות אודות כל הבעלים הרשומים של החברות מושא האישום הראשון (לרבות זגארי), איתר את הבעלים הרלוואנטיים וחקר אותם. כמו כן ביצע החוקר אטל פעולות חקירה לאיתור עדים נוספים, ובהם עיסאם, הגם שלא תמיד בהצלחה (ר' בעדותו וגם במזכרים שבת/35). החוקר אטל גם איתר את כל מייצגי הנאשמת, גבה מהם הודעות ותפס מהם חומרי הנהלת חשבונות, שאותם ציין במסגרת אב"ת שונים. לבסוף, החוקר אטל חקר את הנאשם באופן מקיף, חרף העדר שיתוף הפעולה מצידו, והטיח בו נתונים ומסמכים רבים, כך שניתנה לנאשם מלוא האפשרות להתגונן.

126. אך מובן הוא, כי בבחינה בדיעבד של החקירה בפרשה זו - ככל חקירה אחרת - ניתן לטעון כי פעולות חקירה שנדרשו (לרבות בחקירת עדים) לא בוצעו, או לא בוצעו באופן מלא ומעמיק דיו, או ששאלות מסוימות שהתבקשו לא נשאלו ולא נבחנו, וכד'. ואולם, בסיכומי של דבר ולאחר בחינת מכלול הראיות שהוצגו בבית המשפט, לא ניתן לומר כי החקירה בפרשה זו בוצעה באופן לקוי, בוודאי לא במידה כזו העשויה לגבש לנאשמים הגנה מן הצדק.

ח. סוף דבר:

127. העולה מכל המקובץ הוא שעובדות כתב האישום הוכחו לפניי כדבעי, במידת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי. המסקנה המשפטית מעובדות אלה היא ברורה ומתחייבת מאליה, שכן עסקינן במקרה בו הנאשמים קיבלו לידיהם חשבוניות פיקטיביות, שדבר לא עמד מאחוריהן, דיווחו עליהן בדוחות שהגישו למנהל מע"מ וניכו את מס התשומות הכלול בהן; ובנוסף ניכו תשומות בהיעדר מסמכים.

128. אשר על כן אני מרשיע את שני הנאשמים בעבירות שבהן הם הואשמו בכתב האישום, דהיינו:

באישום הראשון -

ניכו מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום המס, בנסיבות מחמירות - 58 עבירות לפי הוראות סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ.

הכנה, ניהול או הרשאה לאחר להכין או לנהל פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות כוזבות, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס - עבירה לפי הוראות סעיף 117(ב)(6) לחוק מע"מ.

באישום השני -

ניכוי מס תשומות בלי שיש לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום המס - עבירה לפי הוראות סעיף 117(ב)(5) לחוק.

ניתנה היום, כ"ה תמוז תשע"ט, 28 יולי 2019, במעמד הצדדים.

[1] כהערה טכנית יש לציין כי ההדגשות בכל הציטוטים שבהכרעת דין זו **אינן** מופיעות במקור והן תוספות של הח"מ. התוספות בסוגריים מרובעים, בתוך ציטוטים, באות ללמד על תיקון טעויות הקלדה. תיקונים לכתוב מלא תקני אינם מסומנים.